

378.155

1000000

2-1

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

ปิยะนุช ชันสาครกิตติ

1000000

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ของ

ปิยะนุช จันสาครกิตติ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2549

ปิยะนุช ชันสาครกิตติ. (2548). แรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ ๑ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์และ อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิสุข.

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องและ 2) เปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา สถานภาพทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา สถานภาพทางการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นิสิตบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตบัณฑิตศึกษามีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีแรงงูใจในด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการพัฒนาตนเองระดับมาก ส่วนด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องนิสิตมีแรงงูใจอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน ผลปรากฏว่า

2.1 นิสิตบัณฑิตศึกษาชายและนิสิตบัณฑิตศึกษาหญิงมีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาชายและนิสิตบัณฑิตศึกษาหญิงมีแรงงูใจด้านสังคมและด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.2 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงงใจ ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรที่แตกต่างกัน มีแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.4 นิสิตบัณฑิตศึกษาภาคปกติและนิสิตภาคพิเศษ มีแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

MOTIVATION FACTOR FOR APPLYING TO STUDY IN GRADUATE
PROGRAM,SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
PIYANUCH KHANSAKORNKITTI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

May 2006

Piyanuch Kansakornkitti. (2006). *Motivation Factor for Applying to Study in graduate program, Srinakharinwirot University*. Master thesis. M.Ed. (Higher Education).
Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee:
Asst.Prof. Dr.Suchada Suthummaraksa, Dr.Annop Phothisuk.

The purposes of this research were 1) to study the motivation factor for applying to study in graduate Program , Srinakharinwirot University in overall and each of five aspects : institution, reputation, social , occupation, self development and related person compliance and 2) to compare the motivation factor in overall and each of five aspect among graduate student with different sex, age, program of study, status and work experience. The sample of the study consisted of 278 first year graduate students in the academic year 2005 at Srinakharinwirot University . The research instrument used for the collecting data was a five-rating scale questionnaire. Percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, one way analysis of variance and Scheffe's method were utilized for data analysis

The results of study revealed that :

1. The motivation factor for applying to study in graduate program, Srinakharinwirot University in overall aspect was high. When considering in each aspect, it was found that the motivation factor in institution reputation, social, occupation and self development were high while the factor in related person compliance was at the moderate level.

2. When comparing the motivation factor for applying to study in graduate program, Srinakharinwirot University in overall and each of five aspects among graduate students with different sex, age, program of study, status, and work experiences, it was found that :

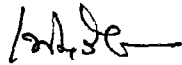
- 2.1 There was a statistically significant difference between male and female graduate students regarding the motivation factor in overall aspect at .05 level. When considering in each of five aspects, it was found that there was a statistically significant different of the motivation factor in social and related person compliance among male and female students at .05 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

แรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ
ปิยะนุช ชันสาครกิตติ

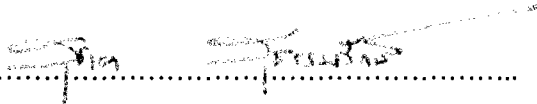
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จิระเชชากุล)

วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

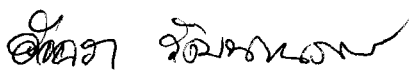
..... ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

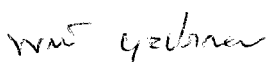
..... กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิ์สุข)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนารงค์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.พรรณี บุญประกอบ)

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์ และอาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิ์สุข ที่ให้ความกรุณา ให้คำปรึกษาชี้แนะ ให้ความรู้และคำแนะนำต่างๆ ตลอดจนห่วงใยและเป็นที่กำลังใจ รวมทั้งปรับปรุงและแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. คุษฎิ โยเหลา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อังฉรา วัฒนานรงค์ อาจารย์ ดร. สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุดดู และอาจารย์ ดร.ราชนัย บุญยริมา ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในฐานะผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ นัทธมน กุลตันท์ ที่ช่วยให้คำแนะนำและเสนอแนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ ในการทำปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้ และขอขอบคุณ นิติระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ด้วยความตั้งใจเป็นอย่างดียิ่ง ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในสาขาการอุดมศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาและพี่ๆเพื่อนๆที่ไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมด ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ที่เป็นกำลังใจที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ปิยะนุช ชันสาครกิตติ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
	ความสำคัญของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
	สมมติฐานของการวิจัย.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	ความหมายของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย.....	9
	ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา.....	10
	ประเภทและลักษณะการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา....	10
	ความหมายของแรงจูงใจ.....	13
	ประเภทของแรงจูงใจ.....	14
	ความสำคัญของแรงจูงใจ.....	20
	ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	20
	การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย	
	ศรีนครินทรวิโรฒ.....	25
	แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา..	29
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	32
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
	การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป.....	37
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
5	สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	54
	ความมุ่งหมายของการทำวิจัย.....	54
	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
	สรุปผลการวิจัย.....	55
	อภิปรายผล.....	56
	บรรณานุกรม.....	67
	ภาคผนวก.....	74
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวม	
	ข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	75
	ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรง	
	ของแบบสอบถาม.....	84
	ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
	ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของ	
	แบบสอบถาม.....	97
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	101

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	33
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามหลักสูตรที่กำลังศึกษา.....	35
3	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	38
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจในการศึกษาค่ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน.....	40
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจในการศึกษาค่ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านชื่อเสียงของสถาบันเป็นรายข้อ.....	41
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจในการศึกษาค่ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสังคม เป็นรายข้อ.....	42
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจในการศึกษาค่ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกอบอาชีพเป็นรายข้อ.....	43
8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจในการศึกษาค่ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการพัฒนาตนเองเป็นรายข้อ.....	44
9	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจในการศึกษาค่ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นรายข้อ.....	45
10	การเปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาค่ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ.....	46
11	การเปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาค่ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอายุ.....	47
12	การทดสอบความแตกต่างของแรงงูใจในการศึกษาค่ระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวม จำแนกตามตัวแปรอายุ เป็นรายคู่.....	48

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	การทดสอบความแตกต่างของแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ จำแนกตามตัวแปรอายุ เป็นรายคู่.....	48
14	การทดสอบความแตกต่างของแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามตัวแปรอายุ เป็นรายคู่.....	49
15	การเปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและ เป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรหลักสูตรที่กำลังศึกษา.....	50
16	การเปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและ เป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรสถานภาพทางการศึกษา.....	51
17	การเปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและ เป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน.....	52
18	ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้าน.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงมีพระบรมราโชวาท ด้านการศึกษา ความว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้น ก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด” (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2533 : 2) การศึกษา จึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ เพราะการศึกษาที่ดีจะทำให้มนุษย์ได้รับการพัฒนาให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นเสมือนแหล่งความรู้ที่จะเสริม ความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นปัจจัยพื้นฐาน ในการพัฒนาประเทศ (รังสรรค์ แสงสุขและคณะ. 2544 : 4) ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาประเทศในด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม เพราะการพัฒนาในด้านต่างๆ ต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัย สำคัญ (ปิ่น มาลากุล. 2518 : 6) โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังมีการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจ จำเป็นต้องมีการจัดการศึกษาที่ดีและมีการลงทุนทางการศึกษาให้มากเป็นพิเศษ จะเห็นได้จากปัจจุบัน ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา เยอรมันนี และญี่ปุ่น ล้วนแล้วแต่มีการลงทุนทางการศึกษาเป็น ปัจจัยหลัก ในการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะของบุคลากรของประเทศ (นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ. 2539 : 5)

อุดมศึกษาเป็นการศึกษาระดับหนึ่ง มีหน้าที่สำคัญในการผลิตกำลังคนระดับกลางและระดับสูง สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ค้นคว้า วิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม อุดมศึกษาจึงเป็นแหล่งรวมวิทยาการหลากหลายแขนง และเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถเป็นจำนวนมาก อุดมศึกษานอกจากถูกใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศที่กำหนด โดยนโยบายและแรงผลักดันทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว อุดมศึกษายังเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง (Change Agent) ไปสู่สังคมที่พึงปรารถนา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 2) นอกจากนี้ยังมีภาระหน้าที่ในการเป็น “องค์กรพัฒนาสังคม” ที่จะต้องมีบทบาทในการ สร้างชาติและพัฒนาสังคมทั้งในทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมศาสตร์ (สุชาติ บำรุงสุข. 2545: 141) ดังนั้น การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญมาก บทบาทของอุดมศึกษา คือการสร้างผู้นำทั้งในด้านผู้นำวิชาชีพต่างๆ ผู้นำทางวิชาการด้านความคิด ผู้นำทางการเมืองและผู้นำ

ในวงราชการ อุคมศึกษาจึงมีผลต่อเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรมและการเมือง หากจัดการศึกษา ระดับอุคมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็จะเป็นการสร้างพื้นฐานของการสร้าง ทรัพยากรบุคคลของชาติ (วิชัย ตันศิริ. 2544 : 113)

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการจัดการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ได้แก่ ระดับ ประกาศนียบัตรบัณฑิต ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก และหลังจากปริญญาเอก ส่วนมาก ในการจัดการเรียนการสอนจะเน้นระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ซึ่งมีลักษณะและรูปแบบของ หลักสูตรหลากหลายตามลักษณะของแต่ละสาขาวิชา (กฤษมันต์ วัฒนารงค์. 2541 : 18) เนื่องจากการศึกษาในระดับนี้ เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชา เฉพาะทางให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการ การศึกษา คำนึงว่า วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 42) ดังนั้น บุคคลที่มีโอกาสได้รับการศึกษา ในระดับนี้ จึงมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรของประเทศ แต่การศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษามีความสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีและ วิทยาการสมัยใหม่ได้มีบทบาทมากขึ้นในการกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ ซึ่งการเตรียมคนเพื่อที่จะนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้คือการผลิตบุคลากรที่มี ความรู้ในระดับสูงที่สามารถเข้าใจและนำเทคโนโลยีดังกล่าวเข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้าง ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม (จรัส สุวรรณเวลา. 2540 : 14)

ในปัจจุบันมีผู้ต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับสูงเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากข้อมูลรายงาน การศึกษาสถาบันอุคมศึกษาของรัฐในช่วงปีการศึกษา 2541-2545 พบว่า มีจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนต่อ ระดับปริญญาโทเพิ่มขึ้นทุกปีการศึกษา โดยในปีการศึกษา 2541 มีจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโท 350,970 คน เมื่อเทียบกับในปีการศึกษา 2545 ที่มีจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโท 435,984 คน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2545 : 96) อนึ่ง ในการศึกษาต่อนั้นผู้เรียนอาจมีแรงจูงใจแตกต่างกันไป ตามวัย ฐานะ โอกาส เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนักและที่สำคัญ ต้องเป็นงานประเภทที่ตนถนัด มีใจรัก (ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. 2526 : 32-34) บางคนมาเรียน เนื่องจากค่านิยมในปริญญาและอีกบางคนเนื่องจากการมีงานทำและไม่มียานทำ (พจน์ สะเพียรชัย. 2526 : 13) บางคนเข้ามาเรียนบัณฑิตศึกษาเพราะต้องการเงินเดือนเพิ่มขึ้นต้องการเปลี่ยนบรรยากาศ บางคนต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทเพื่อไม่ให้เพื่อนที่ศึกษาต่อระดับปริญญาโทถูก บางคน เรียนตามค่านิยม เนื่องจากทุกคนมาเรียนกัน แต่มีคนอีกจำนวนไม่น้อยต้องการความรู้เพื่อไปปรับปรุง การทำงานให้ดียิ่งขึ้น (ไพฑูรย์ สีนารัตน์. 2542 : 209) และบางคนมาเรียนเพื่อต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง มีความมั่นคงก้าวหน้า ซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ (ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2535 : 10)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถือกำเนิดมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง สืบเนื่องจากพระมหากษัตริย์คุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลซึ่งทรงเล็งเห็นความสำคัญของการฝึกหัดครูโดยเฉพาะ ดังนั้น ม.ล. ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น จึงสนองพระราชปรารภโดยจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงที่ถนนประสานมิตร เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2492 ต่อมากระทรวงศึกษาธิการ ได้ยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2496 จนในที่สุด ได้มีการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2517 (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545 : 32) ได้เริ่มการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในปีการศึกษา 2499 ณ วิทยาเขตประสานมิตร โดยการเปิดสอนระดับปริญญาโท เริ่มครั้งแรกในสาขาจิตวิทยาพัฒนาการ ด้วยความร่วมมือของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก (ปัจจุบันคือสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์) ในปีการศึกษา 2504 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ได้เปิดรับสมัครและคัดเลือกนิสิตเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท 8 สาขาวิชา คือ การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การอุดมศึกษา และฝึกหัดครู การบริหารการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การวัดผลการศึกษา โสวัตศนศึกษา และบรรณารักษศาสตร์ ในปีการศึกษา 2506 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง วิชาเฉพาะ 12 สาขา ได้แก่ ภาษาและวรรณคดีไทย ภาษาและวรรณคดีอังกฤษ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ชีววิทยา ฟิสิกส์ เคมี คณิตศาสตร์ การวัดผลการศึกษา โสวัตศนศึกษา บรรณารักษศาสตร์และการแนะแนว ในปีการศึกษา 2517 ได้เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาชั้นสูง วิชาเฉพาะสาขาการศึกษาพิเศษ (การสอนผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน) เพิ่มอีกหนึ่งสาขา ต่อมาปีการศึกษา 2522 จึงได้ขยายการศึกษานี้เป็นระดับปริญญาโท (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2542 : 7) สำหรับปีการศึกษา 2547 มีนิสิตที่สนใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง จำนวน 69 คน ระดับปริญญาโทจำนวน 5155 คน และระดับปริญญาคุณวุฒิปริญญาโท จำนวน 331 คน

เมื่อพิจารณาจากจำนวนที่นิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเห็นว่ามีจำนวนผู้ที่สนใจในการศึกษาต่อจำนวนมาก และจากการสัมภาษณ์นิสิต ได้ให้เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านชื่อเสียงของสถาบัน นิสิตเห็นว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นมหาวิทยาลัยรัฐบาลสาขาที่กำลังศึกษาอยู่เป็นสาขาที่ตนเองมีความถนัดและสนใจศึกษา ประกอบกับระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่นิสิตสามารถทำงานควบคู่กันไปได้ และค่าใช้จ่ายในการศึกษามีความเหมาะสมที่จะศึกษาได้ตลอดจนจบหลักสูตร นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒยังมีความสะดวกในเรื่องของการเดินทางมาศึกษาด้วย (สิริมาศ หมวดเมือง. สัมภาษณ์ : 2547)

ด้านสังคม นิสิตเห็นว่า การศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะทำให้นักศรอบข้างยอมรับและเป็นการแสดงความสามารถของตนเองว่าศึกษาต่อได้ในระดับสูง นอกจากนี้ การศึกษาต่อระดับปริญญาโทยังเป็นการยกระดับสถานภาพทางสังคมของตนเองให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในการเข้าสังคมและมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ กับบุคคลรอบข้าง (สิริมาศ หมวกเมือง , สนิทรา สุขสวัสดิ์. สัมภาษณ์ : 2547)

ด้านการประกอบอาชีพ นิสิตเห็นว่าการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทในสาขาที่ตนเองศึกษา ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ในอาชีพของตน ต้องการปรับวุฒิทางการศึกษาและเงินเดือนหลังจากสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ยังคาดหวังว่าหลังจากจบการศึกษาแล้วจะมีความก้าวหน้าสายงานอาชีพ หรือสามารถเปลี่ยนอาชีพใหม่ที่ตรงกับสาขาที่ตนเองศึกษาได้หลังจากจบการศึกษา และมีความต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพส่วนตัวในอนาคต (สนิทรา สุขสวัสดิ์. สัมภาษณ์ : 2547)

ด้านการพัฒนาตนเอง นิสิตเห็นว่าการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทำให้ได้พัฒนาตนเอง มีมุมมองในด้านต่างๆกว้างขึ้น สามารถคิดวิเคราะห์สิ่งต่างๆได้ นอกจากนี้ยังต้องการเพิ่มพูนความรู้ของตนเองให้มีศักยภาพให้มากที่สุด (สิริมาศ หมวกเมือง , สนิทรา สุขสวัสดิ์. สัมภาษณ์ : 2547)

ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง นิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เนื่องจากผู้ปกครองต้องการให้นิสิตศึกษาต่อในระดับสูง และมีเพื่อนที่เคยศึกษาอยู่แนะนำให้เข้ามาศึกษาในสถาบันดังกล่าว (สิริมาศ หมวกเมือง , สนิทรา สุขสวัสดิ์. สัมภาษณ์ : 2547)

จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า ผู้ที่เข้าเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา มีแรงจูงใจที่แตกต่างกันออกไป และจากสภาพสังคมในปัจจุบัน ที่มีการแข่งขันทางการศึกษาค่อนข้างสูง มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งมหาวิทยาลัยรัฐบาลและมหาวิทยาลัยเอกชน ได้เปิดหลักสูตรต่างๆ หลากหลายมากขึ้น ทำให้นิสิตมีทางเลือกในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มากขึ้น ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่ามีแรงจูงใจใดบ้าง ที่ทำให้นิสิตเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับสถาบัน เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ชักจูง เชิญชวนให้นักศึกษาเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา และเพื่อเป็น แนวทางปรับปรุง แก้ไข การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. เปรียบเทียบแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา สถานภาพทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการวางแผนการจัดการศึกษา อาจารย์ในการพัฒนาการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อสนองตอบความต้องการของนิสิต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิต ในการปรับปรุงการดำเนินงานทางด้านการบริการและการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้เกิดแรงงใจในการเข้าศึกษาต่อ นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยยังสามารถนำไปประกอบการพิจารณา ในการรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษาต่อไป ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนากิจการศึกษามหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,056 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 เพศ จำแนกเป็น
 - 1.1.1 เพศชาย
 - 1.1.2 เพศหญิง

1.2 อายุ

1.2.1 ต่ำกว่า 25 ปี

1.2.2 25-35 ปี

1.2.3 มากกว่า 35 ปีขึ้นไป

1.3 หลักสูตรที่กำลังศึกษา

1.3.1 การศึกษามหาบัณฑิต

1.3.2 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

1.3.3 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

1.3.4 วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

1.3.5 วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

1.3.6 เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

1.3.7 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

1.4 สถานภาพทางการศึกษา

1.4.1 ภาคปกติ

1.4.2 ภาคพิเศษ

1.5 ประสบการณ์การทำงาน

1.5.1 ไม่มีประสบการณ์

1.5.2 น้อยกว่า 3 ปี

1.5.3 ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิต
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน ดังนี้

2.1 แรงจูงใจด้านชื่อเสียงของสถาบัน

2.2 แรงจูงใจด้านสังคม

2.3 แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ

2.4 แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง

2.5 แรงจูงใจด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายถึง สิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นให้ผู้สำเร็จการศึกษา ในระดับปริญญาตรี ตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวิจัยนี้ หมายถึง สิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นให้ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านชื่อเสียงของสถาบัน หมายถึง ความต้องการของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ในการเข้าศึกษาต่อในสถาบัน เนื่องจาก มีความภูมิใจในเกียรติยศชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ ของสถาบันหรือสาขาที่ต้องการศึกษา เช่น สถาบันที่เปิดสอนมีความโดดเด่นในสาขาวิชานั้น คณะอาจารย์ที่สอนมีคุณภาพ และได้รับการยอมรับจากสังคม

1.2 ด้านสังคม หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านสังคมที่จูงใจให้เข้าศึกษา เช่น ความต้องการที่จะเข้าเป็นสมาชิกในสังคมและได้รับการยอมรับจากสังคม ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสังคมและต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลอื่น เป็นต้น

1.3 ด้านการประกอบอาชีพ หมายถึง ปัจจัยทางด้านการประกอบอาชีพที่เป็นเหตุให้นิสิตมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ เช่น ต้องการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาวิชาชีพของตน ต้องการจะมีอาชีพที่มีความก้าวหน้า มีชื่อเสียงเกียรติยศ หางานทำได้ง่าย มีรายได้สูงขึ้น ต้องการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งในอาชีพ ตลอดจนต้องการเพิ่มเติมความรู้เพื่อใช้สำหรับการเปลี่ยนอาชีพ เป็นต้น

1.4 ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง ความต้องการในการพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในด้านที่ตนเองมีความสนใจ นอกจากนี้ ยังเป็นการเพิ่มวุฒิทางการศึกษา

1.5 ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหมายถึง บุคคลรอบข้าง ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง อาจารย์ ผู้บังคับบัญชา และเพื่อนที่เสนอแนะ แนะนำ หรือ ชักจูง ให้ตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อในสถาบัน หรือมีอิทธิพลที่ทำให้ตัดสินใจตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อ

2. นิสิตบัณฑิตศึกษา ในงานวิจัยหมายถึง นิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่1 ภาคปกติ และภาคพิเศษ ในปีการศึกษา 2548 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. นิสิตภาคปกติ หมายถึง นิสิตที่ศึกษาในการศึกษาภาคปกติ โดยใช้ระบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา คือ ภาคต้นและภาคปลาย มีระยะเวลาเรียนแต่ละภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ บัณฑิตวิทยาลัย อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนเป็นพิเศษต่อจากภาคปลายได้ โดยมีจำนวนชั่วโมงการเรียนในแต่ละรายวิชาเท่ากับจำนวนชั่วโมงการเรียนที่กำหนดไว้ข้างต้นและให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของปีการศึกษาเดียว

4. นิสิตภาคพิเศษ หมายถึง นิสิตที่ศึกษาในการศึกษาภาคพิเศษ มีการจัดการเรียนการสอน นอกเวลาราชการ ปีการศึกษาหนึ่งแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษา คือ ภาคต้น ภาคปลายและภาคฤดูร้อน มีระยะเวลาเรียนในภาคต้นและภาคปลายไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และในภาคฤดูร้อน ไม่น้อยกว่า 6 สัปดาห์ โดยเพิ่มชั่วโมงการเรียนแต่ละรายวิชาในภาคฤดูร้อนให้เท่ากับจำนวนชั่วโมง การเรียนที่กำหนดไว้ข้างต้น ทั้งนี้ ในภาคฤดูร้อน อาจจัดการเรียนการสอนในเวลาราชการได้

5. หลักสูตรที่กำลังศึกษา ในงานวิจัยนี้ หมายถึง หลักสูตรที่จัดให้มีการเรียนการสอนในระดับ บัณฑิตศึกษาโดยแบ่งตามปริญญาที่ได้รับ

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตบัณฑิตศึกษาชายและหญิง มีแรงจูงใจในการศึกษาคือระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวมและ เป็นรายด้าน 5 ด้าน แตกต่างกัน
2. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาคือระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน แตกต่างกัน
3. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน แตกต่างกัน
4. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพทางการศึกษาแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน แตกต่างกัน
5. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาคำว่า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในด้านต่างๆ โดยเสนอสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องตามลำดับ คือความหมาย ของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประเภทและลักษณะการจัดเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ความหมายของแรงจูงใจ ประเภทของ แรงจูงใจ ความสำคัญของแรงจูงใจ ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ ประวัติการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ

ความหมายของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เป็น การศึกษาระดับต่อจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับ ปริญญามีจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 ว่าการศึกษาระดับ ต่ำกว่าปริญญา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพในระดับกลาง รวมทั้งมี ความสามารถในการริเริ่มประกอบการและการศึกษาระดับปริญญา ซึ่งประกอบด้วยระดับปริญญาตรี และสูงกว่านั้นการศึกษาระดับปริญญาตรี มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถใน สาขาวิชาต่างๆในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การริเริ่มการพัฒนาทั้ง ทางวิชาการและทางวิชาชีพ ส่วนการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้นมุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้า และความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้า วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 12) นอกจากนี้ อุดลย์ วิริยเวชกุล (2541 : 4) ให้ ความหมายของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง การศึกษาภายหลังระดับปริญญาตรีเพื่อให้ได้มา ซึ่งคุณวุฒิ หรือปริญญาที่มีระดับสูงขึ้นในประเทศไทยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หมายความว่า การศึกษาเพื่อคุณวุฒิที่มีชื่อเรียกต่างกัน เช่นคุณวุฒิปันธิตมหาบัณฑิต วุฒิปัตร์ในสาขาวิชาชีพต่างๆ ประกาศนียบัตร ประกาศนียบัตรชั้นสูง เป็นต้น

ปรัชญาและอุดมมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา มีปรัชญาและเป้าหมายที่แตกต่างไปจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน อุดมศึกษามีพันธกิจที่สำคัญ คือ การสร้างความรู้ใหม่ ผลิดักำลังคนระดับสูงที่มีทักษะก้าวหน้า (Advance Skill) และมีทักษะ ที่สนองความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นกำลังแรงงานที่มีสมรรถนะที่รับผิดชอบต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และนวัตกรรม การที่กำลังแรงงานมีทักษะทางเทคโนโลยี ทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งของการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ที่สุดซึ่งไม่เพียงแต่จะเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเท่านั้นแต่เป็นแหล่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมด้วย (ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2541 : 313) ดังนั้นมหาวิทยาลัยมีหน้าที่สร้างคนเพื่อไปเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนวิธีการ หรือเปลี่ยนสังคมก็ตาม มหาวิทยาลัยจึงต้องสอนให้คนคิดวิเคราะห์ อยากรู้ อยากเห็นและสร้างสรรค์พร้อมกันไป ผู้ที่จบเป็นบัณฑิตจึงควรเป็นนักคิด นักวิเคราะห์ นักพัฒนาควบคู่กันไปเสมอ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังต้องมีหน้าที่หลักในการคิด และจุดลึกลงไปในวิชาการเพื่อให้วงวิชาการงอกเงยขึ้นมา และแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2526 : 13-16) อย่างไรก็ตาม การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้แบ่งเป็นระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยทั้งสองประเภทมีอุดมมุ่งหมายที่แตกต่างกันพอสมควร จากการสังเกตโดยทั่วไป พบว่า ระดับปริญญาโทมุ่งในการใช้งาน การทำงานและการฝึกปฏิบัติ ค่อนข้างสูง คือคนเรียนเพื่อนำความรู้ไปประกอบวิชาชีพ ไปเสริมการทำงานของตนเอง ผลของปริญญาโทมุ่งเน้นงานอาชีพที่ต้องทำให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพค่อนข้างสูง เช่น การเปิดการเรียนการสอนของสหรัฐอเมริกา ส่งครูเรียนเพื่อปรับปรุงงาน วิธีการจัดการเรียนการสอนต่างกัน การทำงาน การปฏิบัติก็แตกต่างกันแต่ปริญญาเอกเกือบทุกโปรแกรม มุ่งเป้าหมายคือการบุกเบิกวิชาการ และความรู้ในสาขานั้นๆ ปริญญาเอกสาขาวิชาชีพ เช่น Ph. D. บุกเบิกความรู้ใหม่ในเชิงการศึกษาระดับปริญญาโท บางแห่งมีงานวิจัย จากการสำรวจดูเหมือนว่าต้องการให้เรียนรู้กระบวนการวิจัย (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2542 : 214)

ดังนั้น อุดมมุ่งหมายของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เน้นที่การสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปพัฒนางานวิชาชีพและวิชาการให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

ประเภทและลักษณะการจัดเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ บัณฑิตศึกษาสายวิชาชีพ และ บัณฑิตศึกษาสายวิชาการ

ประเภทที่ 1 บัณฑิตศึกษาด้านวิชาชีพ (Professional graduate education)

บัณฑิตศึกษาด้านวิชาชีพนี้จะเน้นการฝึกอบรมเพื่อความรู้ความชำนาญในวิชาชีพเฉพาะทาง สาขาวิชาต่างๆ เช่น ในสายวิชาชีพเวชกรรม (คือวิชาชีพแพทย์) หมายถึง การฝึกอบรมวิชาชีพแพทย์เฉพาะทาง หรือที่นิยมเรียกกันในหมู่วิชาชีพว่าเป็นการฝึกอบรม “แพทย์ประจำบ้าน” การฝึกอบรมสายวิชาชีพ โดยเฉพาะวิชาชีพแพทย์ เพื่อเป็นแพทย์ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางที่ได้กล่าวมานี้ เป็นการฝึกอบรมต่อของคนที่ได้รับปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิตที่สำคัญก็คือการฝึกอบรมนี้จะมี “โครงการฝึกอบรม” ที่แน่นอนและชัดเจน เช่น เรื่องการกำหนดมาตรฐานคุณสมบัติของสถาบันทางการแพทย์ที่จะเป็น “สถาบันฝึกอบรม” วิธีฝึกอบรม และเนื้อหาวิชาที่ทำการฝึกอบรม ทั้งนี้โดยมีองค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับรองมาตรฐานการฝึกอบรม (อคุลย์ วิริยเวชกุล. 2541 : 16) ซึ่งในสายวิชาชีพนั้นก็มีเป้าหมายอยู่ที่การผลิตผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการเฉพาะเรื่อง (Specialist) สามารถปฏิบัติและทำงานในสาขานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในงานที่ปราณีตละเอียดอ่อน และเฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น โปรแกรมทางด้านสายนี้จึงเน้นหนักทางด้านการฝึกฝน หาคความชำนาญเฉพาะสาขาลงไป ไม่เน้นการวิจัย (ไพฑูรย์ สันถารัตน์. 2526 : 118)

ประเภทที่ 2 บัณฑิตศึกษาด้านวิชาการ (Academic graduate education)

หมายถึง การศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อปริญญามหาบัณฑิต (Master degree) และ ดุษฎีบัณฑิต (Doctorate degree) ซึ่งแรกเริ่มเดิมทีนั้น การศึกษาเพื่อปริญญามหาบัณฑิตก็ดี หรือเพื่อปริญญาดุษฎีบัณฑิตก็ดี มีข้อกำหนดที่จำเป็นก็คือการทำวิจัยและต้องมีการเขียนวิทยานิพนธ์ (Thesis หรือ Dissertation) รวมทั้งต้องมีการสอบวิทยานิพนธ์ด้วย อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังๆ มานี้ ได้มีการให้ปริญญามหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต ที่อ้างว่าเน้นวิชาชีพด้วย ข้อแตกต่างที่สำคัญก็คือ ปริญญาระดับบัณฑิตศึกษาด้านวิชาการ ที่แม้จะมีการเรียนการสอนที่เน้นวิชาชีพ ส่วนใหญ่ก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่มีหน้าที่ตามกฎหมายรองรับเพื่อให้มีการขึ้นทะเบียนในระดับบัณฑิตศึกษา ทำให้มีความแตกต่างอย่างชัดเจนกับบัณฑิตศึกษาด้านวิชาชีพ เช่น ผู้ที่ได้รับคุณวุฒิ “วุฒิปดวชิรวิชาชีพเฉพาะทาง” ในสาขาต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ยิ่งกว่านั้น การจัดการเรียนการสอนก็ยังมี ความแตกต่างกันที่ชัดเจน เนื่องจาก ปรัชญาการจัดการศึกษาแตกต่างกัน กล่าวคือ ในกลุ่มที่บัณฑิตศึกษาด้านวิชาชีพจะเน้นในเรื่องการเรียนการสอนเพื่อให้รู้ (Taught) และการฝึกปฏิบัติหรือภาคปฏิบัติ (Practice) โดยไม่มีการวิจัย (Research) และ ไม่มีการเขียนวิทยานิพนธ์ (อคุลย์ วิริยเวชกุล. 2541 : 18) แต่สำหรับสายวิชาการ การจัดการเรียนการสอนมีเป้าหมาย ในการผลิตบุคลากรหลัก คือผลิตผู้สอนในมหาวิทยาลัย (College Teacher) และผลิตนักวิจัยหรือนักวิชาการ (Researcher or Scholar) ในสายนี้เน้นหนักในเรื่องของความรู้ของวิชาการมีจุดมุ่งหมายเพื่อการบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่สร้างสรรค์ความก้าวหน้าในวิชาการด้านต่างๆ โปรแกรมในสายนี้จึงเน้นหนักทางด้านการวิจัยเป็นสำคัญ ถ้าไม่วิจัยอย่างเดียวก็เป็นการวิจัยควบกับการเรียนรายวิชา ปริญญาที่ได้รับ โดยเฉพาะปริญญาเอกมักจะได้รับ Ph.D. ซึ่งหมายถึงปริญญาทางด้านความรู้โดยเฉพาะ

(ไพฑูรย์ สีนารัตน์. 2526 : 117-118) ในบางประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการให้ปริญญา มหาบัณฑิตเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทแรก “เรียนอย่างเดียว” (Taught Course)

มหาบัณฑิตประเภทนี้เน้นการเรียนการสอน หรืออีกนัยหนึ่ง “เรียนอย่างเดียว” (คือไม่มีการทำ วิจัยชนิดที่ต้องเป็น “โครงการวิจัย” แล้วนำผลการวิจัยนั้นมาเขียนเป็นวิทยานิพนธ์) คำว่า (Taught Course) ในภาษาอังกฤษในที่นี้หมายความว่า เป็นหลักสูตรที่ “ทำให้รู้” นั่นคือ การจัดการเรียนการสอน จะเน้น “การเรียนรู้ด้วยตนเอง” โดยอาศัยวิธีการต่างๆ ทางด้านการศึกษาตามปรัชญาในระดับบัณฑิตศึกษา ปริญญาโทประเภทนี้ยังได้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 เน้นการเรียนการสอน (Taught) ภาคนิพนธ์ (Practice) แต่ก็มีกำหนดให้มีการเขียน สารนิพนธ์ (ซึ่งจะเรียกว่า Dissertation เช่นเดียวกัน) กลุ่มนี้เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาที่ เรียกว่า ปริญญามหาบัณฑิตทั่วไป (Generic Master) ปริญญาในกลุ่มนี้ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต (Master of Art ย่อว่า M.A.) วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (Master of Science ย่อว่า M.Sc.) มหาบัณฑิต ทางวิธีการวิจัย (Master of Research ย่อว่า M.Res.) สังคมศาสตรมหาบัณฑิต (Master of Social Science ย่อว่า M.Soc.Sci.) มหาบัณฑิตในกลุ่มนี้มักจะใช้เวลาเรียนประมาณ 1 ปีเป็นส่วนใหญ่

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ให้ปริญญาโทเฉพาะสาขาวิชา (Subject Specific Masters) ปริญญาในกลุ่มนี้ เน้นการเรียนให้เป็นผู้ทรงปัญญาความรู้ (Scholarship) และเน้นอาชีพหรือวิชาชีพ (Vocation/Profession) ตัวอย่างของปริญญามหาบัณฑิต เช่น Master of Economic (M.Econ.) Master of Pharmacy (M.Pharm.) Master of Business Administration (MBA) ปริญญาในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ใช้เวลาเรียน 9 เดือน – 1 ปี แต่มี บางมหาวิทยาลัยที่กำหนดให้เรียนนานกว่าช่วงเวลาที่ได้อ้างมานี้

2. ประเภทที่ 2 “ทำเพื่อวิทยานิพนธ์” (Research)

มหาบัณฑิตที่ต้องทำ “วิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์” ในกลุ่มนี้เมื่อสำเร็จการศึกษามักจะประสาท ปริญญา “ปรัชญามหาบัณฑิต” (Master of Philosophy ย่อว่า M.Phil.) การเรียนเพื่อปริญญาปรัชญา มหาบัณฑิตนี้ โดยปกติจะใช้เวลา 2 ปี ปริญญาปรัชญามหาบัณฑิต จึงถือว่าเป็นปริญญา “วิจัย” (Research Degree) เพื่อให้เห็นความแตกต่างจากมหาบัณฑิต ประเภทแรกที่ได้กล่าวข้างต้น (อดุลย์ วิริยเวชกุล. 2541 : 20-22)

สำหรับประเทศไทย เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2542 ทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดให้ระดับปริญญาโทมีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน คือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ การศึกษาตามแผน ก มี 2 แบบ คือ

แบบ ก (1) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต
สถาบันอุดมศึกษา อาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้
โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

แบบ ก (2) ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และศึกษารายวิชา
อีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมี
การค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 31)

การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ในประเทศไทยเริ่มต้นมาจากสายวิชาการ
(Academic) ก่อนโดยเฉพาะ คณะวิทยาศาสตร์ซึ่งมุ่งเน้นทางด้านวิชาการ โดยเฉพาะจึงให้ความสำคัญ
กับการวิจัยสูงมาก ในระยะหลังๆ แม้จะมีหลักสูตรทาง Profession มากขึ้นแต่เราก็กังไม่ทิ้งการวิจัย
หลักสูตร (ไพฑูรย์ สินดารัตน์. 2526 : 119) อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาใน
ประเทศไทยส่วนใหญ่ เป็นการเรียนการสอนในรูปแบบของการจัดให้มีรายวิชาของแต่ละหลักสูตร
เพื่อมุ่งหวังให้เป็นการปูพื้นฐานทางวิชาการทั้งในด้านองค์ความรู้และวิธีวิทยาการวิจัย (Research
Methodology) พื้นฐานทั้งสองส่วนนี้ต่างก็ถูกหลอมรวมกันในตัวผู้เรียนเพื่อสามารถทำการวิจัย
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ (Motives) หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้อิทธิยกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง
อย่างมีจุดหมายปลายทาง ซึ่งอาจเกิดจากสิ่งเร้าภายในหรือภายนอกก็ได้ (ปราณี รามสูต. 2527 : 121)
สอดคล้องกับกมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528 : 227) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจ ว่าเป็นการกระตุ้นหรือล่อให้เกิด
พฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้นด้วยสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งเช่น การใช้แมวคานเปิดประตูออกมาจากกรงเพื่อ
กินอาหารเป็นต้น ทั้งนี้ ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. แรงจูงใจ (Motive) ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจ ทศนคติ ลักษณะนิสัย ฯลฯ ซึ่งเป็น
สิ่งที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย
2. สิ่งจูงใจหรือเครื่องล่อ (Incentive) ได้แก่สิ่งเร้าต่างๆ ที่อยู่ภายนอกร่างกาย ซึ่งเป็นตัว
กำหนดทิศทางของพฤติกรรม

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530 : 123) ให้ความหมายเกี่ยวกับแรงจูงใจว่าเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้อิทธิย
กระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง อย่างมีจุดหมายปลายทางซึ่งอาจเกิดจากสิ่งเร้าภายในหรือภายนอกก็ได้
คือ แรงดันที่ทำให้บุคคลกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจนสำเร็จหรือพูดว่าเป็นแรงชักนำจากสิ่งที่มาเร้าให้
เกิด Need เกิด Drive ขึ้นมาให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในแนวใดแนวหนึ่ง Motive เป็นกำลังที่
ก่อให้เกิดพฤติกรรมโดยการเร้าภายในตัวบุคคลสอดคล้องกับ กิติ ดยัคคานนท์ (2532 : 120) ที่ได้ให้

คำนิยามของแรงงใจว่า หมายถึง พลังจิตที่อยู่ในตัวบุคคลแต่ละคน ซึ่งทำหน้าที่เร้าให้บุคคลนั้นๆ กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกมา พลังจิตนี้เกิดจากการกระตุ้นหรือสิ่งเร้าต่างๆ ภายในร่างกายหรือภายนอก ร่างกาย ซึ่งจากคำจำกัดความ ทำให้แบ่งแรงงใจได้ออกเป็น 2 ประเภท คือ

แรงงใจที่เกิดจากสิ่งเร้าภายในร่างกาย คือแรงงใจที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลเอง เช่น ความหิว กระหาย ความรัก ความโกรธ ฯลฯ

แรงงใจที่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอกในร่างกาย เช่น การได้รับรางวัลค่าตอบแทน เงินเดือน ขสฐาบรรดาศักดิ์ การยอมรับหรือการยกย่องนับถือจากบุคคลอื่นๆ เป็นต้น

สิ่งเร้าทั้งสองประเภทนี้คือ ค้นหา หรือความอยาก ตามหลักพระพุทธศาสนานั่นเอง หรือจะพูดอีกอย่างหนึ่งก็ได้ว่า “แรงงใจเกิดจากค้นหาของมนุษย์”

นอกจากนี้ คิตต์ (สุวรรณ วัฒนวงศ์. 2533 : 102 ; อ้างอิงจาก KIDD. 1973 : 101) กล่าวว่า แรงงใจ มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า “MOVERE” ซึ่งมีความหมายตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “To Move” อันมีความหมายว่า “ เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ” (To Move a Person to a Course of Action) แรงงใจจึงได้รับความสนใจมาทุกๆ ในทุก ๆ โครงการสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่ เพราะมีความเชื่อว่าจะทำให้การเรียนรู้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ไครเดอร์ และคณะ (ถวิถ ชาราโกทน์ และศรีณย์ คำวิสุข. 2545 : 155 ; อ้างอิงจาก Crider and Other . 1983 : 118) ได้ให้ความหมายว่า การงใจก็คือความปรารถนา ความต้องการ และความสนใจ ที่มากระตุ้นอินทรีย์ให้แสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายปลายทาง

จันท์ ชุ่มเมืองปัก (2546 : 15) กล่าวว่า ความหมายของแรงงใจ (Motive) ในพจนานุกรมทางการศึกษาฉบับภาษาอังกฤษ จะให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกันในหลายๆฉบับว่า “แรงงใจ หมายถึง ประสพการณ์จากจิตสำนึก หรือสภาวะจากจิตใต้สำนึก ที่จะเป็นปัจจัยหรือสาเหตุมากระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือให้สังคมเกิดการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดไว้

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า แรงงใจ หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกเป็นเหตุให้บุคคลตัดสินใจทำพฤติกรรมหรือการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

ประเภทของแรงงใจ

ได้มีนักวิชาการหลายท่านแบ่งประเภทของแรงงใจออกเป็นลักษณะต่างๆ ดังนี้

อารี พันธุ์มณี (2542 : 181-182) แบ่งประเภทของแรงงใจ ตามลักษณะของการแสดงออกทางพฤติกรรม ได้เป็น 2 ประเภท ใหญ่ๆ ดังนี้

1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสถานะที่บุคคลต้องการที่กระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ความต้องการเรียนเพื่อต้องการความรู้ ทำงานเพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือความสนใจพิเศษ ตลอดจนความรู้ตึกนึกคิดหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล จะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น ซึ่งได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความรัก ความศรัทธา เป็นต้น

2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสถานะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น สิ่งของ หรือเกียรติยศเงินเดือน ปรียญาบัตร ความก้าวหน้า รางวัล คำชมเชย การแข่งขัน การติเตียน ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมาย จึงเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการ และแสดงพฤติกรรมสู่เป้าหมายนั้น

ชนินฐา วิเศษสาร และ มุกดา ศรียงค์ (2537 : 182) กล่าวว่า แรงจูงใจแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. แรงจูงใจทางสรีระวิทยา (Physiological Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของร่างกายทั้งหมด ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลมีชีวิตรอด เป็นความจำเป็นตามธรรมชาติของมนุษย์ ได้แก่ ความหิว ความกระหาย การนอนหลับ การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด ความเหนื่อยล้า เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางจิตวิทยา (Psychological Motives) เป็นแรงจูงใจที่ช่วยทำให้คนมีสุขภาพจิตดี ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการความรัก ความเอาใจใส่ใกล้ชิดจากผู้อื่น

3. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจ ที่เกิดจากการเรียนรู้ แรงจูงใจชนิดนี้ มักเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ของบุคคล และเป้าหมายของแรงจูงใจชนิดนี้ มีความสัมพันธ์กับการแสดงปฏิกิริยาของบุคคลอื่น ที่มีต่อบุคคลนั้น แรงจูงใจทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของเรา ได้แก่

3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motives) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ให้ดีและประสบความสำเร็จ

3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affiliative Motives) เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ต้องการความเอาใจใส่ ความรักจากบุคคลอื่นและต้องการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคนอื่นๆ

3.3 แรงจูงใจต่อความนับถือตนเอง (Self-Esteem) เป็นแรงจูงใจที่บุคคลปรารถนาเป็นที่ยอมรับ ยกย่อง มีชื่อเสียงเกียรติยศในสังคม ซึ่งจะนำมาซึ่งความนับถือสอดคล้องกับ

จันทร์ ชุ่มเมืองปัก (2546 : 85-92) ที่ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจไว้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทที่ดูจากการแสดงออกทางพฤติกรรมและประเภทที่ดูตามลักษณะที่มาของแรงจูงใจ

1. แรงจูงใจประเภทดูตามลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรม คือเป็นแรงจูงใจที่จะสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นทางสายตาได้ชัดเจน เช่น พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นว่าสงสาร

พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่ามีความรัก ซึ่งแรงจูงใจประเภทนี้ ยังแบ่งออกไปอีกเป็น 2 ประเภทย่อย คือ ประเภทการแสดงออกภายในกับประเภทการแสดงออกภายนอก

1.1 แรงจูงใจประเภทที่เป็นการแสดงออกทางการจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ได้แก่ จำพวกประสบการณ์ ที่เป็นแรงจูงใจ อันเกิดจากความรู้สึกของบุคคลนั้น เช่น ความรัก ความเมตตา ความเชื่อถือหรือความยอมรับ หรือในทางตรงกันข้าม เกิดความรู้สึกเกลียดหรือโกรธก็จะแสดงให้เห็นสีหน้าท่าทาง แรงจูงใจภายในนี้ไม่ต้องอาศัยความต้องการหรือสิ่งเร้าจากภายนอกเลย

1.2 แรงจูงใจที่เป็นการแสดงออกทางการจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) ได้แก่ จำพวกประสบการณ์ ที่เป็นแรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการของนอกร่าง เช่น อยากได้บ้านใหม่ สุขุมใหม่ อยากได้ปริญญาโท-เอก นี่คือนิยามแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการผลตอบแทนเป็นวัตถุ หรือเป็นข้าวของ เงินทอง แรงจูงใจที่เป็นการจูงใจภายนอก จึงเป็นสภาวะที่บุคคลหรือใครก็ตามได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก จึงเกิดพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตนต้องการ เช่นอยากได้ปริญญาที่สูงขึ้น ก็ตั้งใจศึกษาเพิ่มเติม เป็นต้น

2. แรงจูงใจประเภทตามลักษณะที่มาของแรงจูงใจ คือเป็นแรงจูงใจที่มาจากทั้งภายในและภายนอก คือทั้ง Intrinsic และ Extrinsic แต่พฤติกรรมที่แสดงออกจะเกิดจากสิ่งแวดล้อมและสังคมรอบกาย เช่น ความอุ่น ความหนาว ความเย็น ความอับ ความดี ความเก่ง เป็นต้น ซึ่งแรงจูงใจประเภทนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่

2.1 แรงจูงใจที่มาจากแรงจูงใจทางสรีรวิทยา (Physical Motivation) ได้แก่ จำพวกประสบการณ์ที่เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมสนองความต้องการทางกายทั้งหลายทั้งปวง เช่น ความหิว ทำให้เกิดพฤติกรรมการรับประทานอาหาร ปวดท้องทำให้เป็นแรงจูงใจในการพบแพทย์ อากาศร้อน ก็เป็นแรงจูงใจที่จะแสวงหาเครื่องปรับอากาศ หรือเดินทางมาเหนือก็จะเป็นแรงจูงใจให้เราต้องการพักผ่อน เป็นต้น แรงจูงใจประเภทนี้โดยทั่วไป ก็คือ ประสบการณ์ประจำวันของทุกคนที่ยังมีชีวิตและจะมีพฤติกรรม เพื่อสนองตอบความต้องการที่มาจากแรงจูงใจนั้นๆ อย่างหลากหลายนั่นเอง เรียกว่า สิ่งแวดล้อมและสิ่งเร้าทำให้เกิดความร้อน ความหนาว ความกระหายและความรู้สึกต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นไปตามธรรมชาติและพฤติกรรมในแต่ละครั้งที่เกิดขึ้น เช่นคนที่หิวมากก็รับประทานมาก คนที่กระหายมากก็ดื่มน้ำมาก คนที่ปวดมากก็ร้องครวญครางเสียงดังกว่า หรือโกรธมากก็ตอบโต้รุนแรง เป็นต้น

2.2 แรงจูงใจที่มาจากแรงจูงใจทางจิตวิทยา (Psychological Motivation) แรงจูงใจประเภทนี้ ไม่มีความจำเป็นโดยตรงต่อการดำเนินชีวิต เหมือนแรงจูงใจทางสรีรวิทยา แต่มีความสำคัญต่อสุขภาพจิตโดยเฉพาะ คือ ก่อให้มีสุขภาพจิตดีสม่ำเสมอ มีความสดชื่นไม่เศร้าสร้อย มีความกระตือรือร้นเบิกบานอยู่เป็นนิจ ยิ้มแย้มแจ่มใสจนเกิดเป็นนิสัย เป็นแรงจูงใจที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางความรู้สึก ประเภทการจูงใจภายใน ตัวอย่าง เช่น การแอบมองที่เรียกว่า “ถ้ามอง” เพื่อสนองตอบความต้องการอยากรู้ อยากเห็นที่เป็นการจูงใจภายในของเขา

2.3 แรงจูงใจที่มาจากแรงจูงใจทางสังคม (Social Motivation) ประสบการณ์ที่เป็นแรงจูงใจประเภทนี้ คือ ตัวอย่างที่เคยมีผู้ประสบความสำเร็จจากการขบถองจากสังคมแล้ว เช่น การสรรหาครูผู้มีผลงานดีเด่นของคุรุสภาที่ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ.2525 จนถึงปัจจุบัน (2545) ที่คณะกรรมการสามารถสรรหาครูผู้มีผลงานดีเด่นได้ติดต่อกันมาทุกๆปี เพราะมีตัวอย่างจากครูที่ได้รับรางวัลครูดีเด่นรุ่นก่อนๆ กระตุ้นให้ครูรุ่นหลังๆประพฤติปฏิบัติในทางที่ดี ตามกฎกติกาที่คณะกรรมการคุรุสภาได้ตั้งไว้ เพื่อหวังว่าจะได้รับการสรรหาให้เป็นครูดีเด่น แรงจูงใจประเภทนี้มีคุณค่าที่จะส่งเสริมให้สังคมประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีงาม

คำว่า ทางสังคมออกจะเป็นคำที่มีความหมายและตีความได้กว้างขวางมาก ดังนั้นจึงมีผู้แบ่งแรงจูงใจที่มาจากแรงจูงใจทางสังคมนี้ออกไปอีกเป็น 3 ประเภทย่อย ดังต่อไปนี้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivative) ได้แก่ แรงจูงใจที่นำประสบการณ์แห่งความสำเร็จทางสังคมมากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เพื่อความสำเร็จอีกครั้งหนึ่ง นักจิตวิทยาบางท่านจึงเรียกแรงจูงใจประเภทนี้ว่า ความต้องการผลสัมฤทธิ์ (Need For Achievement) ซึ่งใช้ตัวย่อเป็นที่เข้าใจในหมู่นักจิตวิทยาว่า $n\text{ Ach}$ ลักษณะของพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจประเภทนี้ จะมีลักษณะตามที่เมอร์เรย์ ได้สรุปไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว โดยความตั้งใจจะทำให้ได้ผลดีที่สุด
2. มีการจัดการและควบคุมคน ความคิดและวัสดุสิ่งของได้รวดเร็ว และด้วย

ความอิสระ

3. สามารถเอาชนะสิ่งต่างๆที่เป็นอุปสรรคได้ด้วยมาตรฐานที่ดีเลิศ (Excellent)
4. ตั้งใจทำงานเพื่อจะแข่งขันเอาชนะผู้อื่นให้จงได้
5. มักจะเพิ่มความนับถือตนเองด้วยประสบการณ์แห่งความสำเร็จของตน

แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affiliative Motive) ได้แก่ แรงจูงใจที่เป็นประสบการณ์ที่เคยประสบความสำเร็จทางสังคมมาแล้วโดยเฉพาะในด้านความสัมพันธ ซึ่งคนที่มีแรงจูงใจประเภทนี้มักจะเป็นผู้ที่เข้าสังคมได้ดีหรือจะทำงานเป็นคณะหรือเป็นทีมได้ดีมาก

แรงจูงใจต่อความนับถือตนเอง (Self-Esteem Motive) ได้แก่ พวกที่เป็นประสบการณ์ที่เป็นแรงจูงใจให้บุคคลที่เคยประพฤติปฏิบัติอย่างนั้นๆ จนมีผู้คนให้ความเคารพนับถือมาแล้ว เขาจึงประพฤติเช่นนั้นอยู่เป็นนิจ และการกระทำเช่นนั้นก็ถูกนำไปเป็นตัวอย่างของคนรุ่นหลังด้วยความยอมรับและศรัทธา นับเป็นแรงจูงใจที่เป็นประโยชน์มากต่อสังคม

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ และ แรงจูงใจต่อความนับถือตนเอง เป็นประเภทย่อยของประเภทแรงจูงใจแต่ยังมีนักจิตวิทยาบางคน เช่น B.Halmer Gliner แห่งมหาวิทยาลัย Carnegie Mellon ได้พูดถึงแรงจูงใจตามลักษณะของแรงจูงใจด้านสังคมโดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทย่อยเหมือนกัน คือแรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าว แรงจูงใจใฝ่อำนาจ และแรงจูงใจใฝ่อิสระและพึงพา ดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าว (Aggressive Motive) ได้แก่ แรงจูงใจที่เป็นประสบการณ์กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางลบ ที่เรียกว่า ความก้าวร้าว เช่น เมื่อตอนเด็กๆ เวลาร้องไห้ พ่อแม่หรือพี่เลี้ยงจะหยิบไม้เรียวมาเขี่ยตักจนเราหยุดร้องไห้ พอเรามีลูกก็ปฏิบัติเช่นนั้นกับลูกบ้าง หรือนักการเมืองบางคนเวลาอภิปรายในสภาใช้คำก้าวร้าวแสดงให้เห็นว่าตนมีความกล้า ซึ่งบางทีก็หยุดท่าทีของฝ่ายตรงข้ามได้ เลยกระทำเช่นนั้นในเวลาต่อมา แรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าวนี้เป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงเป็นดีที่สุด

2. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) นักเลงที่เคยแสดงตนว่ามีอำนาจเหนือผู้อื่นมักจะแสดงพฤติกรรมออกมาให้เห็น เพื่อให้คนอื่นเกรงอิทธิพลของตน เช่น นักเลง คุมหัวคิวต่างๆ แรงจูงใจของเขาก็คือเห็นท่าทีของผู้อื่นยอมอยู่ในอำนาจ ก็คิดว่าที่ตนทำไปนั้นถูกต้องแล้ว ความจริงเรื่องอำนาจนี้ถ้าผู้ครองอำนาจเป็นผู้มีความยุติธรรมจริง ก็จะมีแต่ความปรารถนาดีต่อสังคม การแสดงอำนาจแต่ละครั้งถ้าเพื่อความสงบสุขของสังคม เพื่อความเรียบร้อยยุติธรรมในสังคมก็ย่อมจะได้รับการยอมรับ ตัวอย่างจริงคือสมัยรัฐบาลหนึ่งได้ใช้ความเด็ดขาดในการปกครองบ้านเมือง ซึ่งก็เหมาะสมกับเหตุการณ์ในยุคสมัยๆ แต่ถ้าเป็นการใฝ่อำนาจเพื่อผลประโยชน์ของตนหรือของพรรคพวกของตน การแสดงอำนาจประเภทนี้ก็ย่อมไม่ถูกต้องและคงไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมทั่วไป ในทางธรรมะ หากถือธรรมะเป็นอำนาจ และถืออำนาจเป็นธรรม ธรรมะก็จะเป็นแรงบันดาลใจให้แสดงพฤติกรรมต่างๆ เช่น การลุยโคลนนุกน้ำเพื่อช่วยคนกำลังจะจมน้ำ โดยมีแรงจูงใจอยู่ที่ธรรมะหรือความดีงาม เพื่อต้องการช่วยเหลือผู้อื่น และเมื่อช่วยเขาแล้วก็มีความสุข แรงจูงใจใฝ่อำนาจเช่นนี้เป็นสิ่งที่ดีงามและมีคุณค่า

3. แรงจูงใจใฝ่อิสระและพึ่งพา (Independence-Dependence Motive) ได้แก่แรงจูงใจที่เป็นประสบการณ์ของบุคคล 2 พวก ที่เห็นตรงข้าม พวกหนึ่งเห็นว่า ถ้าอยู่อย่างอิสระไม่สนใจใคร จะทำให้ชีวิตเป็นสุข บุคคลจำพวกนี้ จึงใฝ่ในทางเป็นตัวของตัวเอง จะมีนิสัยเสียๆ ไม่ชอบสูงส่งใคร บางทีก็จะแยกตัวเองออกจากสังคม เช่น ไปเป็นนักบวช โดยที่มองเห็นตัวอย่างพระหรือนักบวชที่ออกไปหาวิเวกแล้วเป็นสุข ตรงข้ามอีกพวกหนึ่ง ที่ใฝ่พึ่งพา พวกนี้เป็นประเภท Dependence Motive เป็นแรงจูงใจที่มีประสบการณ์จากการเคยพึ่งพาอาศัยผู้ใหญ่แล้วมีความสุข เช่น ลูกบางคนเลี้ยงไม่โต บางคนแต่งงานแล้วยังอาศัยพ่อแม่ ไม่กล้าแยกห่างเพราะกลัวจะลำบาก บางคนไม่กล้าแม้จะแต่งงานมีคู่เพราะกลัวจะต้องแยกไปอยู่ที่อื่นจะขาดที่พึ่งที่คอยอุปถัมภ์ แรงจูงใจประเภทนี้ในส่วนดีก็มีอยู่มาก เช่นนิสัยพึ่งพาและช่วยเหลือกันในสังคม เอื้อเฟื้อกัน เห็นใจกัน เข้าใจกัน รักกันสามัคคีกัน มีการให้กันและกัน แม้ไม่มีอะไรจะให้ก็ให้เป็นความรัก ให้ด้วยการอภัย เรื่องนี้ Gillmer ได้กล่าวถึง ลักษณะของคนที่มีแรงจูงใจใฝ่พึ่งพาว่า คนที่หวังพึ่งพาผู้อื่นมักจะพอใจต่อการไม่มีปากไม่มีเสียงกับใครและไม่ชอบต่อล้อต่อเถียง และจะมีแรงขับในเรื่องสอรู้สอเห็นต่ำ (A Low Curiously Drive) ซึ่งนับเป็นแนวทางที่จะทำให้สังคมอยู่กันอย่างสันติสุข

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2528 : 94) กล่าวว่าแรงใจประกอบด้วย

1. แรงใจด้านความมั่นคง มักอยู่ในรูปของจิตสำนึก เห็นได้จากการที่มนุษย์ต้องการความปลอดภัย จึงต้องมีแรงใจในรูปสวัสดิการต่างๆ เพื่อให้บุคคลเกิดความรู้สึกมั่นคง ส่วนความมั่นคงในรูปของจิตได้สำนึกนั้น ได้พัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก โดยการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิดที่จะทำให้เป็นคนที่มีจิตใจมั่นคงหรืออ่อนแอ บุคคลเกือบทุกคนมีแรงใจในด้านความมั่นคงทั้งในรูปของจิตสำนึกและจิตได้สำนึก

2. แรงใจด้านสังคม โดยเหตุที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นเพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมและได้รับการยกย่อง การที่บุคคลติดต่อสัมพันธ์กันนั้นมีใช้เพื่อมิตรภาพเสมอไป มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่ติดต่อสัมพันธ์กันเพราะต้องการให้บุคคลอื่นยอมรับและศรัทธาเชื่อถือ

3. แรงใจด้านชื่อเสียง แรงใจด้านชื่อเสียงมีมากขึ้นทุกทีในสังคมไทย โดยเฉพาะในสังคมระดับกลางชื่อเสียงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ ความต้องการด้านชื่อเสียงเป็นการกำหนดจิตใจของคน บุคคลบางคนพึงพอใจกับชื่อเสียงในระดับเพื่อนและชุมชนเท่านั้น แต่บางคนก็แสวงหาชื่อเสียงในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

4. แรงใจด้านอำนาจ อำนาจเป็นศักยภาพแห่งอิทธิพลของบุคคลแยกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ อำนาจตามตำแหน่งและอำนาจส่วนตัว ซึ่งสามารถทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามเพราะตำแหน่งในหน้าที่นั้น และแสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจตามตำแหน่ง ส่วนบุคคลซึ่งมีอิทธิพลโดยบุคลิกภาพและพฤติกรรม แสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจส่วนตัว แต่บุคคลบางประเภทเป็นเจ้าของอำนาจทั้งสองประเภท คืออำนาจทั้งตามตำแหน่งและอำนาจส่วนตัว

5. แรงใจด้านความสามารถ หมายถึงความสามารถในการควบคุมองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและสังคม ความรู้สึกด้านความสามารถนี้เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับมโนทัศน์ด้านความคาดหวัง บุคคลจะมีความสามารถหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในอดีต ถ้าความสำเร็จหรือความล้มเหลวแล้วความรู้สึกด้านความสามารถจะมีแนวโน้มสูงทำให้เป็นบุคคลที่มองโลกในทางบวกมองสถานการณ์ต่างๆ ว่าเป็นการทำนายที่น่าสนใจและสามารถเอาชนะได้ แต่ถ้าความล้มเหลวอยู่เหนือกว่าแล้ว จะทำให้มองโลกในทางลบบุคคลที่มีความรู้สึกด้านความสามารถต่ำ จะไม่มีแรงใจที่จะแสวงหาการทำนายใหม่ๆ หรือทำการเสี่ยง บุคคลพวกนี้จะปล่อยให้สิ่งแวดล้อมบังคับควบคุมมากกว่าที่จะพยายามควบคุมสิ่งแวดล้อม

6. แรงใจด้านความสำเร็จ เป็นแรงใจที่เด่นชัดของมนุษย์ที่สามารถแยกออกจากความต้องการด้านอื่นๆ ลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีแรงใจด้านความสำเร็จ คือจะสนใจในความสำเร็จส่วนตัวมากกว่ารางวัลของความสำเร็จ ความสำเร็จที่ได้รับมีค่ามากกว่าเงินทองและคำยกย่องสรรเสริญ บุคคลที่มีแรงใจด้านความสำเร็จจะมีความก้าวหน้าในการทำงานเพราะว่าจะเป็น

ผู้สรรเสริญให้งานสำเร็จ

7. แรงจูงใจด้านการเงิน เป็นแรงจูงใจที่สลับซับซ้อน และมีความสัมพันธ์กับความต้องการทุกประเภททุกระดับ คุณลักษณะที่เด่นและสำคัญที่สุดของเงินก็คือ เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยน ดังนั้น สามารถสรุปประเภทของแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทได้ ดังนี้

1. แรงจูงใจภายใน เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านชีวของร่างกายเพื่อให้บุคคลสามารถที่จะมีชีวิตอยู่ได้ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ และอากาศ
2. แรงจูงใจภายนอก เป็นแรงจูงใจที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกทำให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา เพื่อให้ตอบสนองในสิ่งที่ตนต้องการได้ เช่น ความต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียง

ความสำคัญของแรงจูงใจ

จันทร ชุ่มเมืองปัก (2546 : 35) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจว่าทำให้เกิดพฤติกรรมตอบสนองขึ้นมาตามที่เรากำลังต้องการ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะเข้มข้นมีประสิทธิภาพหรือมีศักยภาพเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความเข้มหรือความน่าสนใจของแรงจูงใจหรือการสร้างแรงจูงใจนั่นเอง และพฤติกรรมบางอย่างถ้าไม่มีแรงจูงใจเลยพฤติกรรมอาจจะไม่เกิดขึ้นเลยก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุชา จันทรเอน (2536 : 71-72) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดพลังที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ อันจะทำให้เกิดการที่จะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และทำให้เกิดความพร้อมในการเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แรงจูงใจยังทำให้บุคคลหรือผู้เรียนสามารถไปสู่จุดหมายปลายทางที่เขาคาดหวังไว้ กล่าวได้ว่าแรงจูงใจเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อการเรียนและการทำงานของบุคคลอย่างมาก หากผู้เรียนหรือผู้ทำงานได้รับแรงจูงใจในระดับสูงย่อมทำให้พวกเขาตั้งใจเรียน หรือตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ย่อท้อและทำให้ประสบความสำเร็จทั้งในการเรียนและการงาน

ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ในการที่จะศึกษาเรื่องของแรงจูงใจ มีผู้อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจไว้หลายทฤษฎี ในงานวิจัยฉบับนี้จะศึกษาทฤษฎีที่มีสำคัญเกี่ยวกับงานวิจัย ดังนี้

เบย์ตอน (กิติ ศัยคานนท์. 2532:128 ; อ้างอิงจาก Bayton : unpagged) ได้สรุปความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ว่ามี 3 ประการ ได้แก่

ความต้องการมีความรักและมีพวก เป็นความต้องการทางจิตขั้นต้น เนื่องจากเราอยู่ในสังคมมนุษย์ ถ้าเขาไม่ยอมรับเราเข้าเป็นพรรคพวก เราก็อยู่กับเขาไม่ได้ การที่จะให้กลุ่มยอมรับเข้าเป็นพวกนั้นขึ้นอยู่กับตัวเรา โดยต้องยึดหลักที่ว่า “ถ้าต้องการจากเขา เราต้องให้เขาก่อน” หรือ “ ถ้าต้องการให้เขารักเรา เราต้องรักเขาก่อน”

ความต้องการมีชื่อเสียงเกียรติยศและความเด่น เมื่อเรามีพรคนมีพวก และทำให้ใครๆ รักใคร่เราแล้ว เราก็มีความต้องการหรืออยากได้สิ่งอื่นต่อไปอีก เนื่องจากความต้องการหรือค้นหาของมนุษย์นั้นไม่มีที่สิ้นสุด สิ่งที่เราต้องการต่อไปอีกก็คือเกียรติยศชื่อเสียง ซึ่งจะทำให้คนอื่นยอมรับนับถือและยกย่องเราและก็จะมียกย่องเหลือเฟือผู้อื่นได้

ความต้องการที่รักษาเกียรติยศชื่อเสียงและความเด่นนั้นให้คงตลอดไป เมื่อสามารถกระทำตัวให้มีเกียรติยศชื่อเสียงและความเด่นแล้ว ทุกคนก็ต้องจะรักษาสภาพนั้นไว้ให้อยู่กับตนตลอดกาล นับว่าเป็นความสำเร็จสมหวังในหวังในชีวิต

มาสโลว์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 103 ; อ้างอิงจาก Maslow. 1943 : unpagged) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจของมนุษย์ในลักษณะของลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) โดยแยกออกเป็นลำดับขั้นที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ความต้องการด้านร่างกายหรือทางสรีรวิทยา (Bodily Needs or Physiological) เป็นความต้องการที่มาสโลว์ และนักจิตวิทยาเห็นว่าเป็นความต้องการระดับแรกสุด ได้แก่ อาหาร น้ำ เพื่อบรรเทาความหิว ความต้องการทางเพศ การพักผ่อนนอนหลับ การได้หย่อนใจ

ขั้นตอนที่ 2 ความต้องการได้รับความปลอดภัย (Safety Needs) จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการขั้นที่ 1 ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะแสวงหาความมั่นคง การป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ถ้าหากไม่ได้รับการตอบสนอง คนเราอาจหาทางหลบหนีจากสภาพนั้นๆ ก็ได้

ขั้นตอนที่ 3 ความต้องการความรักและการเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่ม (Love and Belonging Needs) เพราะว่า ต้องการได้รับความอบอุ่น การยอมรับจากสมาชิก หรือเพื่อนๆ ในกลุ่ม ต้องการทราบว่าตนเองมีฐานะอย่างไรในกลุ่มนั้น

ขั้นตอนที่ 4 ต้องการได้รับการยกย่องในด้านความมีชื่อเสียงและเกียรติยศ (Self-Esteem Needs) ซึ่งหมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความเคารพ ความเชื่อมั่นอื่นๆ ในกลุ่ม ทำให้เกิดอิศระมีเสรีภาพ และความมีชื่อเสียงในด้านต่างๆ

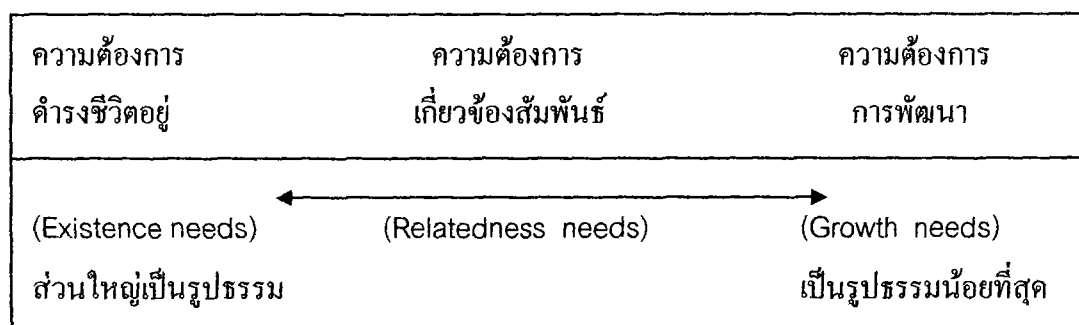
ขั้นตอนที่ 5 ต้องการได้กระทำตนตามความสามารถที่เป็นจริง (Self-Actualization) เป็นขั้นสุดท้ายของความต้องการและเป็นความต้องการสูงสุดของบุคคล เพื่อแสดงถึงสิ่งที่เขามีความสามารถและศักยภาพที่จะกระทำได้

มาสโลว์ เชื่อว่า โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์จะมีแต่สิ่งที่ค้างอยู่ในตนเอง แต่ที่บุคคลต้องปราศจากความสุขหรือเป็นโรคประสาทนั้น ก็เนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมเป็นผู้บงการหรือเพราะบุคคลนั้นมีความคิดบิดเบือนไปจากสภาพที่เป็นจริงตามธรรมชาติ กล่าวคือ บุคคลจะมีความต้องการ 2 ประเภทคือ ความต้องการพื้นฐาน (Basic Need) ซึ่งจะต้องมาก่อนความต้องการประเภทที่สองคือความต้องการขั้นสูง (High Need) ซึ่งได้แก่ ความยุติธรรม ความดีงาม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การมีลำดับ

ขั้นตอนนี้ เป็นต้น เมื่อบุคคลบรรลุสภาพความต้องการที่สอดคล้องกับความเป็นจริงแล้ว มาสโลว์ เชื่อว่าบุคคลนั้นจะมีความสุขและมีความเป็นอยู่อย่างดี โดยถือว่าเขาเหล่านั้นตระหนักในความสามารถของตนเองหรือมี Self-Actualization แล้วนั่นเอง เขาพบว่าบุคคลที่ตระหนักในความสามารถแห่งตน มีแนวโน้มที่จะได้รับประสบการณ์ช่วงเวลาที่ยิ่งใหญ่ที่เรียกว่า Peak Experiences ก่อนข้างบ่อยครั้งมาก และ ประสบช่วงเวลาของความสุขและความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ในชีวิต การตระหนักในความสามารถแห่งตน (Self-Actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ บิดหลักการว่าเกิดจากความต้องการที่เป็นไปตามลำดับขั้น จากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูง จากความต้องการเบื้องต้นทางร่างกาย ซึ่งจะต้องได้รับการตอบสนองอย่างดึจะ นำไปสู่การต้องการความปลอดภัย การเป็นเจ้าของ จนถึงขั้นตระหนักในความสามารถแห่งตน ซึ่งจะถึงขั้นสูงสุดนี้ได้ก็ต่อเมื่อความต้องการในขั้นต่ำรองๆลงมาได้รับการตอบสนอง อย่างเป็นที่พอใจแล้ว (บึงอร ภาวภิรมย์วิญญ. 2526 : 41-43.)

แอคเลอร์ (ขนิษฐา วิเศษสาร และมุกดา ศรีรงค์. 2537 : 212 ; อ้างอิงจาก Adler. 1930 : unpagged) กล่าวว่า ทฤษฎี ERG เป็นทฤษฎีการจูงใจอีกทฤษฎีหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับความต้องการ แอคเลอร์ เป็นผู้ตั้งทฤษฎีนี้ขึ้นมา โดย E มาจาก Existence R มาจาก Relatedness และ G มาจาก Growth เขาแบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการเกี่ยวกับการดำรงชีวิต (Existence Need) เป็นความต้องการทางวัตถุและสามารถตอบสนองให้พึงพอใจได้ โดยปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น อาหาร น้ำ เงินเดือน รายได้อื่นๆ นอกเหนือจากค่าจ้างและสภาพการทำงาน
2. ความต้องการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Relatedness Need) เป็นความต้องการมีสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นๆที่สำคัญต่อตัวเขา ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนฝูง
3. ความต้องการพัฒนา (Growth Need) ความต้องการนี้เกี่ยวข้องกับความปรารถนาที่จะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความมีอำนาจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคล

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการ ERG ของ แอคเลอร์

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์และแอคเลอร์ แตกต่างกันที่การมุ่งใจเพื่อตอบสนองความต้องการ มาสโลว์ มีความเห็นว่า ถ้าความต้องการทางสังคมไม่ได้รับการตอบสนองเท่าไร ก็ยังมีความปรารถนามากขึ้นเท่านั้น ส่วนแอคเลอร์กลับเห็นว่า ยิ่งความต้องการเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับผู้อื่นไม่ได้รับการตอบสนองมากขึ้นเท่าไร บุคคลยิ่งหันกลับไปปรารถนาในความต้องการดำรงชีวิตทางวัตถุมากขึ้น เช่นเดียวกับความต้องการการพัฒนาถ้าไม่ได้รับการตอบสนองเพียงพอก็หันกลับไปปรารถนาในความต้องการเกี่ยวข้องกับผู้อื่นมากขึ้น นั่นคือ บุคคลจะปรารถนาในความต้องการเป็นรูปธรรมมากขึ้น ถ้าความต้องการที่เป็นนามธรรมไม่ได้รับการตอบสนองอย่างพอเพียง

โนลส์ (สุวรรณ วัฒนวงศ์ : 2533 : 104-105 ; อ้างอิงจาก Knowles : 1970 : unpagged) นักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน กล่าวเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์แยกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความต้องการทางกายภาพ (Physical Need) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้เพื่อความคงอยู่ของร่างกาย ในทางการศึกษา คือ ความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่า ถ้าหากตัวหนังสือเล็กเกินไป เสียงพูดเบาเกินไป เก้าอี้แข็งเกินไป สิ่งเหล่านี้อาจจะทำให้ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จพึงพอใจได้
2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการ ซึ่งตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ (Self – Actualization) ทางทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตนเองนั้นน่าสงสารมาก เพราะว่าการมองไม่เห็นความก้าวหน้าในอนาคตของตัวเองทำให้คุณค่าอื่นๆ ลดลงอย่างมาก จากการศึกษาพบว่า คนที่เกษียณอายุแล้วสามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ได้ จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าคนที่ไม่สามารถหาแนวทางอื่นๆ ได้
3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Need for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว ศัตรูโลกมีสัญญาณสัญญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบเลย จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย
4. การต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The need for New Security) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องผจญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้นเมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรมเหมือนย่ออ่น ต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งแนวคิดใหม่ๆ
5. ความต้องการทางด้านจิตใจและอารมณ์ (The Need for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ได้รับความสำเร็จในบางครั้งก็เป็นสาเหตุจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางสังคม มีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความโศกเศร้า

ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Need for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกว่ามีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

ฮัล (ถวิล ธราโภชน และศรีณย์ คำวิสุทธิ. 2543 : 155 ; อ้างอิงจาก Hull : unpagged) ได้เสนอแนวทฤษฎีการงูใจที่เกิดจากการลดแรงขับเป็นครั้งแรก โดยเขาได้อธิบายว่า เมื่อคนเราอยู่ในภาวะขาดแคลนความต้องการพื้นฐานทางด้านชีววิทยา เช่น น้ำ ก็จะเกิดแรงขับเพื่อจะได้รับความต้องการน้ำ (ในกรณีนี้ก็จะเกิดแรงขับที่เรียกว่า ความกระหาย) เกิดขึ้น ซึ่งการที่คนเรามีความต้องการน้ำ เกิดแรงขับที่เรียกว่า ความกระหาย แล้วมีพฤติกรรมมุ่งไปสู่การแสวงหาน้ำมาดื่ม เพื่อให้แรงขับลดลง สภาวะดังกล่าวเรียกว่า เกิดการงูใจ

แรงขับ (Drive) หมายถึง ความเครียด หรือการกระตุ้นการเร่งเร้าที่เพิ่มพลังผลักดันพฤติกรรมที่จะแสวงหาสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อสนองตอบความต้องการ (Need) แรงขับที่เป็นพื้นฐาน เช่น ความหิว ความกระหาย แรงขับทางเพศ สัมพันธ์กับความต้องการทางชีววิทยาที่เกี่ยวข้องกับร่างกายโดยส่วนรวมเราจึงเรียกแรงขับชนิดนี้ว่า เป็นแรงขับปฐมภูมิ (Primary drive) แรงขับทุติยภูมิมีความแตกต่างจากแรงขับปฐมภูมิ (Secondary drive) ตรงที่แรงขับทุติยภูมิไม่ได้เกิดจากความต้องการที่จำเป็นทางชีววิทยา แต่เกิดจากความต้องการที่จำเป็น โดยอาศัยประสบการณ์ที่มาก่อนและการเรียนรู้ เช่น บางคนอาจจะมีความต้องการอย่างจำเป็นทางด้านความสำเร็จทางวิชาการ บางคนมีความต้องการความสำเร็จในทางอาชีพ เราสามารถกล่าวได้ว่า ความต้องการสำเร็จก็คือ แรงขับทุติยภูมิที่งูใจพฤติกรรม

ทฤษฎีการรู้คิด (Cognitive theory) (ถวิล ธราโภชน และศรีณย์ คำวิสุทธิ. 2543 : 161) เป็นผลให้เกิดแรงงูใจมุ่งประเด็นไปสู่บทบาทของการคิด ความคาดหวัง และความเข้าใจต่อโลก ตามทฤษฎีความคาดหวัง-คุณค่า (Expectancy-Value theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีย่อยทฤษฎีหนึ่งของทฤษฎีการงูใจการรู้คิด

ทฤษฎีการคาดหวัง-คุณค่า กล่าวว่า ปัจจัยในการกำหนดพฤติกรรม (พฤติกรรมที่ถูกงูใจ) มีอยู่ 2 ปัจจัย ปัจจัยแรก ได้แก่ ความคาดหวัง (Expectation) ความคาดหวังว่าพฤติกรรมนั้นจะเป็นสาเหตุให้ไปถึงเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ และปัจจัยที่ 2 ก็คือ ความเข้าใจของบุคคลที่ว่าเป้าหมายที่เราต้องการให้ไปถึงนั้นมีคุณค่า (Value) เพียงใด ตัวอย่างเช่น นักเรียนจะมีแรงงูใจที่มุ่งมั่นศึกษาเพื่อการสอบขึ้นอยู่ กับปัจจัย 2 ประการ คือ เขามีความคาดหวังว่า เมื่อเขาตั้งใจศึกษาเล่าเรียนแล้ว เขาจะได้คะแนนสูงอย่างไร และเขาคิดคะแนนที่เขาจะได้รับมีคุณค่าต่อเขาเพียงใด ถ้าทั้งความคาดหวังและคุณค่าอยู่ในระดับสูง นักเรียนก็จะมีแรงงูใจที่จะศึกษาอย่างขยันขันแข็ง ถ้าปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งต่ำ การงูใจของเขาที่จะมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรในการเล่าเรียนจะต่ำกว่า

ทฤษฎีการรู้คิดก่อให้เกิดความชัดเจนที่สำคัญ ระหว่างการจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) และการจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) การจูงใจภายในเป็นสาเหตุให้บุคคลมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง เพื่อความสุขและความพอใจด้วยตัวเอง ไม่ใช่ตัวรางวัลภายนอกจะดึงดูดบุคคลไปสู่กิจกรรมนั้น ในทางตรงกันข้าม การจูงใจภายนอกจะเป็นสาเหตุให้บุคคลทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อรางวัล

จากการวิจัย การจูงใจของทั้ง 2 ชนิด พบว่าบุคคลจะใช้ความพยายามมากกว่า และผลิตผลงานที่มีคุณภาพสูงกว่า เมื่อจูงใจบุคคลด้วยแรงจูงใจภายในดีกว่าจูงใจบุคคลด้วยแรงจูงใจภายนอก ยิ่งกว่านั้นนักจิตวิทยายังให้ข้อเสนอแนะว่า การให้รางวัลสำหรับพฤติกรรมที่พึงปรารถนานั้น อาจจะเป็นสาเหตุให้แรงจูงใจภายในต่ำลงและแรงจูงใจภายนอกจะเพิ่มสูงขึ้น

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถือกำเนิดมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงอันสืบเนื่องมาจากพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลซึ่งทรงเล็งเห็นความสำคัญของการฝึกหัดครู จึงทรงมีพระราชปรารภให้สร้างโรงเรียนสำหรับฝึกหัดสอนครู โดยเฉพาะ ดังนั้นศาสตราจารย์ ม.ถ.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้นจึงสนองพระราชปรารภ โดยจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2492 ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการได้ยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2496 โดยปรับปรุงระดับการศึกษาถึงขั้นปริญญาในวิชาการศึกษาในระดับต่างๆ คือ อนุปริญญา (อ.กศ.) ปริญญาตรี (กศ.บ.) ปริญญาโท (กศ.ม.) และปริญญาเอก (กศ.ด.) กิจกรรมของมหาวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ดำเนินไปอย่างกว้างขวาง จนในที่สุดได้มีการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2517 โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานนามว่า “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ซึ่งมีความหมายว่า “มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร” เขียนชื่อย่อว่า “มศว” (มหาวิทยาลัยศรีนครินทร. 2545 : 32)

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประกอบด้วย 11 คณะวิชา (แพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ พลศึกษา ศึกษาสาตร์ สังคมศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย) 1 สถาบัน (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์) 3 สำนัก (สำนักคอมพิวเตอร์ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา สำนักหอสมุดกลาง) และยังมีหน่วยงานภายใน 11 หน่วยงาน (คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์และศิลปการแสดง สถาบันสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร สำนักสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป และวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ขั้นพื้นฐาน ศูนย์วิจัยและบริการ ศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา)

โดยมีสถานที่เรียน 2 แห่งคือที่สำนักงานกลาง ขอยประสานมิตร สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร และสถานที่เรียนที่อำเภอองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2545 :34) สำหรับการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาได้จัดการศึกษามา ไม่น้อยกว่า 40 ปี โดยมีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นหน่วยงานเทียบเท่าคณะ ซึ่งมีหน้าที่หลักในด้านการประสานงานการเรียนการสอน การส่งเสริมงานวิจัย การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่มีลักษณะสหวิทยาการ เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ทั้งการจัดการและดูแลนโยบายและคุณภาพของการศึกษาระดับนี้(สุรวุฒิ ปัดโรตง. 2540 : 27-28)ได้เริ่มการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในปีการศึกษา 2499 ณ วิทยาเขตประสานมิตรโดยการเปิดสอนระดับปริญญาโทเริ่มครั้งแรกในสาขาจิตวิทยาพัฒนาการ ด้วยความร่วมมือของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2542 : 7) หลังจากนั้น ได้เปิดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาต่างๆ โดยปัจจุบัน บัณฑิตวิทยาลัยบริหารงานโดยมีคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาทำหน้าที่กำหนดนโยบายมาตรการและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและมีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ และดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยแต่งตั้งให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยบริหารงานอยู่ที่วิทยาเขตประสานมิตร(บัณฑิตวิทยาลัย. 2543 : 8) การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ หลักสูตรที่เปิดสอนประกอบด้วย หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต 3 สาขาวิชา ได้แก่ การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ การจัดการท่องเที่ยว เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวิชาชีพครู หลักสูตรระดับปริญญาโท 58 สาขาวิชา ได้แก่ จิตวิทยาการแนะแนว การบริหารการศึกษา การประถมศึกษา การวัดผลการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ การอุดมศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา จิตวิทยาพัฒนาการ การวิจัยและสถิติทางการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา การศึกษาปฐมวัย ศิลปศึกษา อุตสาหกรรมศึกษา การมัธยมศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว การบริหารการศึกษา การประถมศึกษา การวัดผลการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาพิเศษ-การสอนเด็กปัญญาเลิศ การศึกษาพิเศษ-การสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การศึกษาพิเศษ-การสอนผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การศึกษาพิเศษ-สอนการเรียนรู้ร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ วิทยาศาสตร์ศึกษา ชีววิทยา คณิตศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์การศึกษา พลศึกษา สุขศึกษา ธุรกิจศึกษา ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ บรรณารักษ์และสารนิเทศศาสตร์ การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษธุรกิจเพื่อการสื่อสารนานาชาติ ประวัติศาสตร์(ไทย-เอเชีย) มานุษยวิทยาควิทยา การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ เคมีชีวภาพ ชีววิทยา ฟิสิกส์ เคมี ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์การกีฬา :การเป็นผู้ฝึกนักกีฬา สุขศึกษา อนุชีววิทยา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เศรษฐศาสตร์ การศึกษา เศรษฐศาสตร์การจัดการ การจัดการ การตลาด วิศวกรรมเคมี วิศวกรรมเครื่องกล หลักสูตร

ระดับปริญญาเอก 15 สาขาวิชา ได้แก่ การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร พัฒนศึกษาศาสตร์ การอุดมศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา การทดสอบและวัดผลการศึกษา จิตวิทยาให้คำปรึกษา การบริหารการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาพิเศษ การศึกษาปฐมวัย คณิตศาสตร์ศึกษา วิทยาศาสตร์ศึกษา ภาษาอังกฤษ การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2545 : 34-43) โดยในแต่ละหลักสูตรจะมีระยะเวลาการศึกษาต่างกัน ได้แก่ การศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ใช้ระยะเวลาการศึกษาอย่างน้อย 2 ภาคการศึกษา และอย่างมากไม่เกิน 3 ภาคการศึกษา หลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตใช้ระยะเวลาการศึกษาอย่างน้อย 3 ภาคการศึกษาแต่ไม่เกิน 5 ภาคการศึกษา และหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตใช้ระยะเวลาการศึกษาหลักสูตรจนสำเร็จอย่างน้อย 3 ภาคการศึกษาและอย่างมากสำหรับนิติวุฒิเริ่มต้นระดับปริญญาโทบัณฑิต หรือเทียบเท่าไม่เกิน 5 ภาคการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย. 2543 : 11) การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ใช้แบบหน่วยกิตจัดเป็นระบบเดียวกัน โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การศึกษาภาคปกติ ให้ใช้ระบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา คือ ภาคต้นและภาคปลาย มีระยะเวลาเรียน แต่ละภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ทั้งนี้ บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนเป็นพิเศษต่อจากภาคปลายได้ โดยมีจำนวนชั่วโมงการเรียนในแต่ละรายวิชาเท่ากับจำนวนชั่วโมงการเรียนที่กำหนดไว้ข้างต้นและให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของปีการศึกษาเดียวกัน

2. การศึกษาภาคพิเศษ ให้จัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการ ปีการศึกษาหนึ่ง แบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษา คือ ภาคต้น ภาคปลาย และภาคฤดูร้อน มีระยะเวลาเรียนในภาคต้นและภาคปลายไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และในภาคฤดูร้อนไม่น้อยกว่า 6 สัปดาห์ โดยให้เพิ่มชั่วโมงการเรียนแต่ละรายวิชาในภาคฤดูร้อนให้เท่ากับจำนวนชั่วโมงการเรียนที่กำหนดไว้ข้างต้น ทั้งนี้ในภาคฤดูร้อน อาจจัดการเรียนการสอนในเวลาราชการได้

สำหรับโครงสร้างของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา แบ่งเป็น ดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกอบด้วยรายวิชารวมกันไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
2. หลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ประกอบด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต หลักสูตรนี้มี 2 แผนการศึกษา ได้แก่
 - 2.1 แบบ ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจมีได้ 2 แบบ คือ
 - แบบ ก (1) ประกอบด้วยหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และหลักสูตรอาจกำหนดให้มีการเรียนรายวิชาหรือทำกิจกรรมวิชาการอื่นประกอบได้โดยไม่นับหน่วยกิต

แบบ ก (2) ประกอบด้วยหน่วยกิตปริญญานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

2.2 แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชา โดยไม่ต้องทำปริญญานิพนธ์ แต่ต้องมีหน่วยกิตรายวิชาที่นิสิตทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยทำสารนิพนธ์ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

ทั้งนี้ สาขาวิชาใดเปิดสอนหลักสูตรแผน ก ไม่จำเป็นต้องเปิดสอนหลักสูตรแผน ข ด้วย แต่ถ้าเปิดสอนหลักสูตรแผน ข จะต้องมีหลักสูตรแผน ก ด้วย

3. หลักสูตรปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่เน้นการวิจัย เพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรนี้มี 2 แบบ คือ

แบบ 1 เป็นหลักสูตรที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งหลักสูตรอาจกำหนดให้มีการเรียนรายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นประกอบได้ โดยไม่นับหน่วยกิต ทั้งนี้

1. ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาบัณฑิต จะต้องทำปริญญานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต
2. ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญามหาบัณฑิต จะต้องทำปริญญานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แบบ 2 เป็นหลักสูตรที่เน้นการทำวิจัย โดยมีการทำปริญญานิพนธ์ และมีการเรียนการสอนประกอบด้วย ทั้งนี้

1. ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาบัณฑิต จะต้องทำปริญญานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และเรียนรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
2. ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญามหาบัณฑิต จะต้องทำปริญญานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และเรียนรายวิชาไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

4. หลักสูตรประกาศนียบัตรคุณวุฒิบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่เน้นการวิจัย ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ และมีคุณภาพสูงในทางวิชาการ โดยไม่มีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหา และข้อกำหนดของหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

สำหรับระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มีดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงให้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย 2 ภาคการศึกษาและอย่างมากไม่เกิน 3 ปีการศึกษา

2. หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ให้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย 3 ภาคการศึกษาและอย่างมากไม่เกิน 5 ภาคการศึกษา

3. หลักสูตรปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต ให้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จอย่างน้อย 3 ภาคการศึกษา และอย่างมากสำหรับนิสิตวุฒิเริ่มต้นต่างกัน ดังนี้

3.1 นิสิตวุฒิปริญญาบัณฑิตหรือเทียบเท่าไม่เกิน 8 ปีการศึกษา

3.2 นิสิตวุฒิปริญญามหาบัณฑิตหรือเทียบเท่าไม่เกิน 5 ปีการศึกษา (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 7-11)

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

ก้องเกียรติ โอภาสวงการ (2534 : 105-107) ได้กล่าวว่า การศึกษาระดับปริญญาโท ช่วยให้คนเราสามารถดึงโอกาสหรือความสามารถส่วนลึกมาใช้ได้อย่างเต็มที่ ช่วยพัฒนาความคิดของคนเรา ให้กว้างขึ้นอีกทั้งยังช่วยเพิ่มเครดิตในสายตาของบุคคลภายนอก การที่บุคคลมีโอกาสดำเนินการศึกษาในระดับปริญญาโทมากเท่าใดจะช่วยใหบุคคลนั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำงานมากขึ้นเท่านั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ แสงสุข และคณะ (2544 : 16) พบว่าเหตุูงใจให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเข้ามาเรียนนั้น เหตุูงใจด้านการประกอบอาชีพเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดเพราะจะมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการทำงาน ทั้งนี้ เนื่องจากนักศึกษาที่เข้ามาเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้ใหญ่ที่ทำงานแล้ว ฉะนั้นการศึกษาระดับปริญญาโทจึงมีผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการทำงานและสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร ณ สงขลา (2539 : 76) ได้ศึกษาเหตุูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า นักศึกษาเข้าศึกษาต่อเนื่องจากมีเหตุูงใจด้านการประกอบอาชีพมาก สำหรับด้านบริบทของสังคมมีเหตุูงใจอยู่ในระดับปานกลางและด้านการทำความต้องการของบุคคลอื่นมีเหตุูงใจในระดับน้อย นอกจากนี้ จากการสำรวจหาเหตุผลที่ผู้ใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศอังกฤษ หรือ NIAE (National Institute for Adult Education) พบว่าเหตุผลที่ผู้ใหญ่เข้าเรียนมี ดังนี้

1. เหตุผลูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้น หรือคนหนุ่มสาวมาเข้าเรียน เพราะต้องการพัฒนาตัวเองทั้งด้านอาชีพและความรู้ เพื่อจะได้หางานได้ง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น

2. เพื่อพัฒนาตนเอง (Self Development) เหตุผลข้อนี้มีความชัดเจนน้อยกว่าข้อแรก เช่น ต้องการเพิ่มพูนความรู้ ขยายโลกทรรศน์ หรือสนใจวิชาการแขนงหนึ่งแขนงใด โดยเฉพาะ เรียนเพื่อยกระดับความรู้ของตน

3. เพื่อนำความรู้ไปปรับปรุงตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น (Captive Wives) เป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่งในสังคมในเมือง โดยเฉพาะแม่บ้านที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง และเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว มักใช้เวลาว่างในช่วงกลางวันเข้าเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ เช่น เรียนทำอาหาร ตัดเย็บเสื้อผ้า เรียนภาษา ศิลปะแขนงต่างๆ เป็นต้น

4. เหตุจูงใจทางสังคม (Social Motives) นับเป็นเหตุผลสำคัญอย่างหนึ่ง โดยต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากต้องการตามให้ทันคนอื่น ไม่อยากล้าหลัง ขจัดความเหงา บางรายบอกว่าเข้าเรียนเพราะหวังว่าจะพบชายในฝัน หรือหญิงในฝัน บางคนเข้าเรียนตามพรรคพวกเพราะเพื่อนชวน หรือเพราะมีเวลาว่างในช่วงนั้นพอดี

5. เหตุผลอื่น เช่น สนใจกิจกรรมนั้นโดยเฉพาะ บางคนเห็นว่าเพราะมีโปรแกรมที่เปิดสอนอยู่ใกล้ๆบ้าน นอกจากนี้ก็เข้าเรียนเพราะความจำเป็นขึ้นมาในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต เช่น ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นต้องการรู้เรื่องการตกแต่งบ้าน การเลี้ยงลูก การพัฒนาอาชีพ ในวัยกลางคน ต้องการใช้เวลาว่าง ต้องการเข้าใจเรื่องของวัยรุ่นเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคล ในวัยสูงอายุมักจะเกี่ยวกับการปรับตัวเมื่อปลดเกษียณ เพื่อรักษาสุขภาพต้องการใช้เวลาว่างค้นหาสัจธรรมชีวิต นอกจากนี้ จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล (ถาวรย์ ผูกพิพัฒน์พงศ์, 2546 : บทคัดย่อ) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะมีโอกาสปานกลางในการมีรายได้เพิ่มขึ้นและในการก้าวหน้าในอาชีพถ้าได้ศึกษาต่อ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ คิดว่าค่าเล่าเรียนระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในปัจจุบัน มีความเหมาะสมอยู่แล้ว โดยที่นักศึกษาจะเป็น ผู้รับภาระในการจ่ายค่าเล่าเรียนเองหากมีโอกาสศึกษาต่อ และนักศึกษาคิดว่าการที่ปัจจุบัน คุณวุฒิขั้นต่ำของผู้เข้ารับการพยาบาลมีแนวโน้มที่จะปรับเป็นระดับปริญญาโทมีส่วนอย่างมากให้คนมีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต และคาเจนวัลด์ (รุ่งทิวา ประสพสันต์, 2543 : 20; อ้างอิงจาก Darkenwald, 1982) ได้กล่าวถึงเหตุผลในการเรียนของผู้ใหญ่ว่า เพื่อปรับปรุงการทำงานหรือความก้าวหน้าในอาชีพและเพื่อเสริมสรรมภาพหรือความพึงพอใจ

อังสนา สารเชวตร (2547 : 85-86) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีพบว่า นักศึกษาที่มีความศรัทธาต่อสถาบันที่ศึกษามาก มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์มาก ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่เลือกเข้ามาเรียนในแต่ละสถาบันย่อมมีความเชื่อถือ มีความรู้สึกที่ดี ทั้งในด้านชื่อเสียง ด้านคุณวุฒิของคณาจารย์ รวมถึงบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถาบัน และรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้เป็นนักศึกษาของสถาบันแห่งนั้น ซึ่งก่อให้เกิดความรักและความผูกพันต่อสถาบัน ที่เปรียบเสมือนองค์กรที่ตนดำรงอยู่

ผ่องศรี วาณิชย์สุภวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ผู้สมัครและนักศึกษามหาบัณฑิตทราบว่าการรับสมัครจากผู้บังคับบัญชา และประกาศทางวิทยุ เพื่อนในหน่วยงานและศิษย์เก่า ตามลำดับ เหตุผลที่เลือกเข้าศึกษาในระดับมหาบัณฑิตของคณะศึกษาศาสตร์ คือ การทำให้ตนเองมีคุณภาพและคุณสมบัติเพิ่มขึ้น ความชำนาญการของคณาจารย์ หลักสูตรยืดหยุ่นน่าสนใจ

การเป็นสถาบันที่ใกล้บ้าน และค่าใช้จ่ายถูกกว่าสถาบันอื่น ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชชา ศรีมุข (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า จำนวนนิสิตที่ประกาศรับในแต่ละปี ค่าใช้จ่ายในการศึกษา จำนวนบัณฑิตปริญญาตรีในแต่ละปีการศึกษา ระยะเวลา นับตั้งแต่เปิดสอนจนถึงปัจจุบัน จำนวน สาขาวิชา ระดับปริญญาโทที่เปิดสอน และจำนวนผู้ว่างงานที่อยู่ในวัยศึกษาต่อระดับปริญญาโท เป็น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนผู้สมัครเข้าเรียนระดับปริญญาโท

ฮูล (อัสนา สารเชวตร. 2547 :19-20 ; อ้างอิงจาก Houle. 1961 :15-16) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ.1960 พบว่าผู้ใหญ่เข้ามาเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. มาเรียนอย่างมีเป้าหมาย (Goal Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะต้องการเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ หรือมาเรียนอย่างมีความหมาย โดยหวังจะนำความรู้ไปใช้กับหน้าที่การงานหรือชีวิตประจำวัน
2. มาเรียนเพื่อต้องการเข้าร่วมกิจกรรม (Activity Oriented) หมายถึง มาเรียนเพราะชอบบรรยากาศของการศึกษาชอบเข้าสังคม ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือต้องการมีเพื่อนเพื่อจัดความเหงา โดยมีได้หวังที่จะนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันแต่อย่างใด
3. มาเรียนเพราะต้องการที่จะรู้หรือเพื่อหาความรู้ (Learning Oriented) หมายถึงมาเรียนเพราะมีใจรักเรียนต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด โดยมีได้หวังที่จะนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันแต่อย่างใด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท ภาคปลาย ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,056 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาโท ภาคปลาย ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2548 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = .05$) ตามตารางของยามาเน่ (Yamane, 1970 : 125) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 290 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามหลักสูตรที่กำลังศึกษา และสถานภาพทางการศึกษา เพื่อให้ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่ายในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้กลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

หลักสูตรที่กำลังศึกษา	นิสิตบัณฑิตศึกษา ภาคปกติ		นิสิตบัณฑิตศึกษา ภาคพิเศษ		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
การศึกษามหาบัณฑิต	153	42	362	98	515	140
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	57	16	125	34	182	50
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	5	2	20	5	25	7
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	42	12	72	20	114	32
วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต	7	2	22	6	29	8
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต	13	4	48	13	61	17
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	35	10	95	26	130	36
รวม	312	88	744	202	1056	290

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน คือด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา วารสาร สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงงูใจในการเลือกศึกษาต่อ เพื่อนำมากำหนดกรอบและขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงงูใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามเรื่องแรงงูใจในการเข้าศึกษาต่อของอัมพร ณ สงขลา (2539 : 102-108) และชนิดา เพชรทองคำ (2542 : 119-124)
3. นำเครื่องมือจากข้อ 1 และ ข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามแรงงูใจในการศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบบสอบถามมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเองและ ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เรื่องแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน จำนวน 9 ข้อ ด้านสังคม จำนวน 14 ข้อ ด้านการประกอบอาชีพ จำนวน 14 ข้อ ด้านการพัฒนาตนเอง จำนวน 11 ข้อ ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 ข้อ รวมทั้งสิ้น 57 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การกำหนดการให้คะแนนจากแบบสอบถามผู้วิจัยกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายถึง ผู้ตอบมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของ บุคคลที่เกี่ยวข้อง

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธาน และกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาความครอบคลุมในด้านภาษาและเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ข) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความชัดเจนของแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญา นิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้กับนิสิตปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ จากนั้นใช้การทดสอบที (t-test) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.71 ขึ้นไปไว้ใช้ในแบบสอบถาม สำหรับข้อคำถามที่มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยได้นำมาปรับภาษาและตรวจสอบแก้ไขข้อคำถามให้ชัดเจน และนำเสนอต่อประธานผู้ควบคุม ปริญญานิพนธ์และกรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

7. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถามให้กับนิสิต
2. ผู้วิจัยแจก และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แบบสอบถามที่ส่งออกไปได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.86 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ไปและ ได้รับคืนจำแนกตามหลักสูตรที่กำลังศึกษา

หลักสูตรที่กำลังศึกษา	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถามที่ ได้รับกลับคืน
การศึกษามหาบัณฑิต	140	135
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	50	48
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	7	7
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	32	31
วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต	8	8
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต	17	16
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	36	33
รวม	290	278

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเองและด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้านของนิสิตบัณฑิตศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ สถานภาพทางการศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบ ที (t-test) สำหรับตัวแปร อายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา และประสบการณ์การทำงานวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe')
4. หาค่าความถี่ของแบบสอบถามปลายเปิด โดยการจัดกลุ่มตามความถี่ของคำตอบที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ได้แสดงความคิดเห็น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้การทดสอบที
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

(Alpha Coefficient) ของครอนบาค

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ สถานภาพทางการศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบที สำหรับตัวแปร อายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาคอระดบับัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	สถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
F	แทน	สถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
p	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาแรงงูใจในการศึกษาคอระดบับัณฑิตศึกษาของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาคอระดบับัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ สถานภาพทางการศึกษา โดยการทดสอบที ส่วนตัวแปรอายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ

ตอนที่ 4 การสรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการแจกแจงความถี่และนำเสนอประกอบการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	108	38.8
1.2 หญิง	170	61.2
รวม	278	100.0
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 25 ปี	98	35.3
2.2 25-35 ปี	136	48.9
2.3 มากกว่า 35 ปีขึ้นไป	44	15.8
รวม	278	100.0

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. หลักสูตรที่กำลังศึกษา		
3.1 การศึกษามหาบัณฑิต	135	48.6
3.2 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต	48	17.3
3.3 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	7	2.5
3.4 วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	31	11.2
3.5 วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต	8	2.9
3.6 เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต	16	5.8
3.7 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	33	11.9
รวม	278	100.0
4. สถานภาพทางการศึกษา		
4.1 นิติภาคปกติ	86	30.9
4.2 นิติภาคพิเศษ	192	69.1
รวม	278	100.0
5. ประสบการณ์การทำงาน		
5.1 ไม่มีประสบการณ์	36	12.9
5.2 น้อยกว่า 3 ปี	118	42.4
5.3 ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป	124	44.6
รวม	278	100.0

จากตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างในวิจัยนี้เป็นนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ ส่วนใหญ่เป็นนิสิตหญิง (ร้อยละ 61.2) มีอายุระหว่าง 25-35 ปี (ร้อยละ 48.9) เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตจำนวน (ร้อยละ 48.6) เป็นนิสิตภาคพิเศษ (ร้อยละ 69.1) และมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 44.6)

ตอนที่ 2 การศึกษาแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 4 – 9

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน

แรงงูใจในการศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษา	n = 278		ระดับของแรงงูใจ
	$\bar{X}$	SD	
ด้านชื่อเสียงของสถาบัน	3.94	0.46	มาก
ด้านสังคม	3.81	0.48	มาก
ด้านการประกอบอาชีพ	3.82	0.52	มาก
ด้านการพัฒนาตนเอง	4.34	0.47	มาก
ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.97	0.69	ปานกลาง
รวม	3.80	0.37	มาก

จากตาราง 4 นิสิตมีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$ SD = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีแรงงูใจในด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการพัฒนาตนเองระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, SD = 0.46, $\bar{X} = 3.81$, SD = 0.48, $\bar{X} = 3.82$, SD = 0.52, และ $\bar{X} = 4.34$, SD = 0.47 ตามลำดับ) ส่วนด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง นิสิตมีแรงงูใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$, SD = 0.69)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน เป็นรายข้อ

ข้อ	แรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านชื่อเสียงของสถาบัน	n = 278		ระดับของแรงงูใจ
		$\bar{X}$	SD	
1	มหาวิทยาลัยมีบทบาทต่อการพัฒนาการศึกษา ระดับชาติ	4.22	0.68	มาก
2	ความภูมิใจในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	4.23	0.65	มาก
3	มหาวิทยาลัยมีมาตรฐานทางการศึกษา	4.20	0.52	มาก
4	ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก	3.64	0.86	มาก
5	สาขาที่เลือกศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในวง วิชาการ	4.23	0.66	มาก
6	อาจารย์มีความรู้ความสามารถและเป็นที่ยอมรับใน วงวิชาการ	4.36	0.54	มาก
7	สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเอื้อต่อการเรียนรู้	3.89	0.73	มาก
8	มีความผูกพันเป็นส่วนตัวกับมหาวิทยาลัย	3.10	1.11	ปานกลาง
9	มีความสะดวกในการเดินทางมาศึกษา	3.57	0.93	มาก
	รวม	3.94	0.46	มาก

จากตาราง 5 นิสิตมีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านชื่อเสียงของสถาบันโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
นิสิตมีแรงงูใจในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 8 มีความผูกพันเป็นส่วนตัวกับมหาวิทยาลัยที่นิสิตมี
แรงงูใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสังคม เป็นรายชื่อ

ข้อ	แรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านสังคม	n = 278		ระดับของแรงงูใจ
		$\bar{X}$	SD	
1	ต้องการเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลรอบข้าง	4.08	0.68	มาก
2	ต้องการได้รับการยกย่องจากคนในสังคม	3.96	0.69	มาก
3	ต้องการยกระดับสถานภาพทางสังคมให้สูงขึ้น	4.02	0.74	มาก
4	มีโอกาในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อน ร่วมชั้น	4.14	0.67	มาก
5	มีโอกาสนพบปะบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงสังคม	3.31	0.95	ปานกลาง
6	มีโอกาเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในวงสังคม	3.19	0.94	ปานกลาง
7	ต้องการแสดงให้บุคคลรอบข้างเห็นว่าตนเองก็ สามารถศึกษาต่อได้	3.69	0.85	มาก
8	เพิ่มความมั่นใจในการเข้าสังคม	3.84	0.78	มาก
9	สร้างชื่อเสียงให้แก่วงศ์ตระกูล	4.01	0.75	มาก
10	ทำให้มีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น	3.96	0.74	มาก
11	ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม	4.22	0.66	มาก
12	ทำให้เป็นผู้ทันสมัย	4.05	0.69	มาก
13	ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสังคม	3.74	0.73	มาก
14	ต้องการเรียนต่อในระดับสูงเนื่องจากเพื่อนรุ่น เดียวกันศึกษาต่อ	3.15	1.05	ปานกลาง
	รวม	3.81	0.48	มาก

จากตาราง 6 นิสิตมีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านสังคมโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, $SD = 0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีแรงงูใจ
ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 5 มีโอกาสนพบปะบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงสังคม ข้อ 6 มีโอกาเป็นผู้
ที่มีชื่อเสียงในวงสังคม และข้อ 14 ต้องการเรียนต่อในระดับสูงเนื่องจากเพื่อนรุ่นเดียวกันศึกษาต่อ ที่
นิสิตมีแรงงูใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกอบอาชีพ เป็นรายข้อ

ข้อ	แรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ	n = 278		ระดับของแรงงใจ
		$\bar{X}$	SD	
1	ต้องการนำความรู้ที่ได้รับ ไปพัฒนาวิชาชีพ	4.38	0.62	มาก
2	ต้องการเลื่อนตำแหน่งในอาชีพการงาน	3.90	0.95	มาก
3	มีโอกาสดำเนินการปรับวุฒิและตำแหน่งให้สูงขึ้น	3.96	0.92	มาก
4	ต้องการนำวุฒิมาปรับเงินเดือน	3.69	1.03	มาก
5	เมื่อจบการศึกษาแล้วจะมีความก้าวหน้าได้ดีกว่า	4.23	0.76	มาก
6	ต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่เมื่อจบการศึกษา	3.54	1.24	มาก
7	สาขาที่ศึกษาเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	3.55	0.87	มาก
8	ทำให้หางานทำได้ง่าย	3.60	0.94	มาก
9	มีโอกาสนำเงินเดือนจากบริษัทที่สมัครงาน ได้สูงขึ้น	3.58	0.93	มาก
10	ต้องการหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการ ประกอบอาชีพอิสระ	3.84	0.97	มาก
11	สาขาที่เปิดสอนมีความสอดคล้องกับลักษณะงานที่ ทำอยู่	3.92	1.00	มาก
12	หลังจบการศึกษาแล้วจะทำให้หน่วยงานเห็น คุณค่าทำให้มีความมั่นคงในอาชีพการงานและได้ เลื่อนระดับไปสู่หัวหน้างานหรือผู้บริหาร	3.73	0.85	มาก
13	เป็นบันไดในการก้าวสู่ความสำเร็จในอาชีพ	4.15	0.68	มาก
14	ไม่ต้องการอยู่ได้บังคับบัญชาผู้อื่น	3.43	0.90	ปานกลาง
รวม		3.82	0.52	มาก

จากตาราง 7 นิสิตมีแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกอบอาชีพโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, $SD = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีแรงงใจในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 14 ไม่ต้องการอยู่ได้บังคับบัญชาผู้อื่น ที่นิสิตมีแรงงใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการพัฒนาตนเอง เป็นรายข้อ

ข้อ	แรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการพัฒนาตนเอง	n = 278		ระดับของแรงงใจ
		$\bar{X}$	SD	
1	ต้องการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ	4.46	0.55	มาก
2	ต้องการพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าสังคมปัจจุบัน	4.39	0.58	มาก
3	ต้องการเพิ่มวุฒิทางการศึกษา	4.47	0.58	มาก
4	ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.21	0.74	มาก
5	ต้องการเพิ่มพูนความรู้ของตนเอง	4.46	0.61	มาก
6	เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.12	0.79	มาก
7	สาขาวิชาที่เลือกเรียนตรงกับความถนัดและ ความสนใจ	4.17	0.68	มาก
8	เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น	4.34	0.63	มาก
9	สร้างความมั่นใจให้แก่ตนเอง	4.31	0.68	มาก
10	เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งใน ด้านการทำงานและการดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นระบบ	4.34	0.61	มาก
11	เพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง	4.42	0.61	มาก
	รวม	4.34	0.47	มาก

จากตาราง 8 นิสิตมีแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีแรงงใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นรายข้อ

ข้อ	แรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	n = 278		ระดับของแรงงูใจ
		$\bar{X}$	SD	
1	บิดา มารดา หรือผู้ปกครองสนับสนุนให้เข้าศึกษา	4.23	0.89	มาก
2	ผู้บังคับบัญชาแนะนำให้เข้าศึกษา	2.99	1.18	ปานกลาง
3	หน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุนให้เข้าศึกษาต่อ	2.92	1.17	ปานกลาง
4	สอบชิงทุนของหน่วยงานต้นสังกัดของตนเองได้	1.89	1.04	น้อย
5	ญาติพี่น้องสนับสนุนให้เข้าศึกษา	3.57	1.10	มาก
6	เพื่อนหรือคนสนิทชักชวนให้เข้ามาศึกษาต่อ	3.36	1.11	ปานกลาง
7	ต้องการศึกษาต่อตามเพื่อนหรือคนรู้จัก	2.72	1.18	ปานกลาง
8	อาจารย์ที่เคยสอนในระดับปริญญาตรีแนะนำให้เข้า ศึกษา	2.39	1.10	น้อย
9	ผู้ที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพแนะนำให้เข้ามา ศึกษา	2.68	1.18	ปานกลาง
รวม		2.97	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 9 นิสิตมีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$, $SD = 0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองสนับสนุนให้เข้าศึกษา และ ข้อ 5 ญาติพี่น้องสนับสนุนให้เข้าศึกษา นิสิตมีแรงงูใจอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อ 4 สอบชิงทุนของหน่วยงานต้นสังกัดของตนเองได้และ ข้อ 8 อาจารย์ที่เคยสอนในระดับปริญญาตรีแนะนำให้เข้าศึกษา นิสิตมีแรงงูใจอยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่นๆ นิสิตมีแรงงูใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ สถานภาพทางการศึกษา โดยการทดสอบที ส่วนตัวแปรอายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 10 - 17

ตาราง 10 การเปรียบเทียบแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษา	เพศ				t	p
	ชาย n = 108		หญิง n = 170			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านชื่อเสียงของสถาบัน	3.97	0.47	3.92	0.45	0.82	0.416
ด้านสังคม	3.89	0.46	3.76	0.49	2.29	0.023 *
ด้านการประกอบอาชีพ	3.88	0.53	3.79	0.51	1.52	0.129
ด้านการพัฒนาตนเอง	4.34	0.45	4.33	0.49	0.09	0.929
ด้านการทำตามความต้องการของ บุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.13	0.66	2.87	0.70	3.14	0.002 *
รวม	3.87	0.37	3.76	0.37	2.36	0.019*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีแรงงใจ ด้านสังคมและด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 11 การเปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอายุ

แรงงูใจในการศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านชื่อเสียงของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.43	0.22	1.02	0.360
	ภายในกลุ่ม	275	57.97	0.21		
	รวม	277	58.40			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.30	0.65	2.85	0.060
	ภายในกลุ่ม	275	62.78	0.23		
	รวม	277	64.08			
ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.45	1.73	6.64	0.002*
	ภายในกลุ่ม	275	71.49	0.26		
	รวม	277	74.94			
ด้านการพัฒนาตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.56	0.28	1.26	0.285
	ภายในกลุ่ม	275	61.52	0.22		
	รวม	277	62.08			
ด้านการทำตามความต้องการ ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	7.82	3.91	8.55	0.000*
	ภายในกลุ่ม	275	125.80	0.46		
	รวม	277	133.62			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.06	0.53	3.92	0.021*
	ภายในกลุ่ม	275	37.14	0.14		
	รวม	277	38.20			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 นิสิตที่มีอายุต่างกัน มีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีอายุต่างกัน มีแรงงูใจ ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 12-14

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างของแรงงูใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวม จำแนกตามตัวแปรอายุ เป็นรายคู่

อายุ		25-35 ปี	ต่ำกว่า 25 ปี	มากกว่า 35 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.86	3.77	3.70
25-35 ปี	3.86			*
ต่ำกว่า 25 ปี	3.77			
มากกว่า 35 ปีขึ้นไป	3.70			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 นิสิตที่มีอายุ 25-35 ปี มีแรงงูใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากกว่านิสิตที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของแรงงูใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ จำแนกตามตัวแปรอายุ เป็นรายคู่

อายุ		ต่ำกว่า 25 ปี	25-35 ปี	มากกว่า 35 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.91	3.84	3.58
ต่ำกว่า 25 ปี	3.91			*
25-35 ปี	3.84			*
มากกว่า 35 ปีขึ้นไป	3.58			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 นิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และนิสิตที่มีอายุ 25-35 ปี มีแรงงูใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมากกว่านิสิตที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามตัวแปรอายุ เป็นรายคู่

อายุ		ต่ำกว่า 25 ปี	25-35 ปี	มากกว่า 35 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	2.81	3.14	2.81
ต่ำกว่า 25 ปี	2.81			
25-35 ปี	3.14	*		*
มากกว่า 35 ปีขึ้นไป	2.81			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 นิสิตที่มีอายุ 25-35 ปี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมากกว่านิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และนิสิตที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 15 การเปรียบเทียบแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรหลักสูตรที่กำลังศึกษา

แรงงใจในการศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านชื่อเสียงของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	6	1.62	0.27	1.29	0.264
	ภายในกลุ่ม	271	56.78	0.21		
	รวม	277	58.40			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	6	1.21	0.20	0.87	0.520
	ภายในกลุ่ม	271	62.87	0.23		
	รวม	277	64.08			
ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	6	2.63	0.44	1.64	0.136
	ภายในกลุ่ม	271	72.31	0.27		
	รวม	277	74.94			
ด้านการพัฒนาตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	6	1.54	0.26	1.15	0.335
	ภายในกลุ่ม	271	60.54	0.22		
	รวม	277	62.08			
ด้านการทำตามความต้องการ ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	6	1.93	0.32	0.66	0.681
	ภายในกลุ่ม	271	131.69	0.49		
	รวม	277	133.62			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	6	0.39	0.07	0.46	0.836
	ภายในกลุ่ม	271	37.81	0.14		
	รวม	277	38.20			

จากตาราง 15 นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรที่แตกต่างกัน มีแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรสถานภาพทางการศึกษา

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษา	สถานภาพทางการศึกษา				t	p
	นิสิตภาคปกติ n = 86		นิสิตภาคพิเศษ n = 192			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ด้านชื่อเสียงของสถาบัน	3.86	0.54	3.97	0.41	-1.83	0.068
ด้านสังคม	3.83	0.49	3.80	0.48	0.44	0.659
ด้านการประกอบอาชีพ	3.88	0.53	3.80	0.52	1.24	0.216
ด้านการพัฒนาตนเอง	4.31	0.47	4.35	0.48	-0.70	0.485
ด้านการทำตามความต้องการของ บุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.01	0.67	2.95	0.71	0.66	0.511
รวม	3.81	0.37	3.80	0.37	0.23	0.816

จากตาราง 16 นิสิตภาคปกติและนิสิตภาคพิเศษ มีแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน

แรงงใจในการศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านชื่อเสียงของสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.12	0.56	2.69	0.070
	ภายในกลุ่ม	275	57.28	0.21		
	รวม	277	58.40			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.95	0.47	2.07	0.129
	ภายในกลุ่ม	275	63.13	0.23		
	รวม	277	64.08			
ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.49	0.25	0.91	0.402
	ภายในกลุ่ม	275	74.44	0.27		
	รวม	277	74.94			
ด้านการพัฒนาตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.09	0.41	0.664
	ภายในกลุ่ม	275	61.90	0.23		
	รวม	277	62.08			
ด้านการทำตามความต้องการ ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	1.87	0.94	1.95	0.144
	ภายในกลุ่ม	275	131.75	0.48		
	รวม	277	133.62			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.26	0.13	0.92	0.398
	ภายในกลุ่ม	275	37.94	0.14		
	รวม	277	38.20			

จากตาราง 17 นิสิตที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การสรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการแจกแจงความถี่ และนำเสนอประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

ตาราง 18 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นรายด้าน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ความถี่ (f)
1. ด้านชื่อเสียงของสถาบัน	
1.1 เป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงด้านการศึกษา	34
1.2 เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาล	17
1.3 เป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงด้านจิตวิทยา	8
1.4 มีแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่ทันสมัย	7
1.5 มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ใจกลางเมือง	4
1.6 อัตราค่าเล่าเรียนไม่สูงจนเกินไป	2
2. ด้านสังคม	
2.1 สร้างชื่อเสียงให้วงศ์ตระกูล	11
2.2 มีความแตกต่างทางด้านชนชั้นในสังคมน้อย	2
3. ด้านการประกอบอาชีพ	
3.1 ความรู้ในระดับปริญญาตรีไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ	4
4. ด้านการพัฒนาตนเอง	
4.1 อยากเรียนรู้สังคมในโลกกว้าง	6
4.2 ต้องการมีความกระตือรือร้นในการศึกษาและใฝ่หาความรู้ตลอดเวลา	5
4.3 ต้องการพัฒนาตนเองด้านบุคลิกภาพ	2

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง 2) เปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องของนิสิตบัณฑิตศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา สถานภาพทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2548 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งสิ้น 290 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงงูใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 5 ด้าน คือ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 57 ข้อ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 แบบสอบถามที่ส่งออกไปจำนวน 290 ฉบับ ได้รับกลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.86

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. การศึกษาแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การเปรียบเทียบแรงงูใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ สถานภาพทางการศึกษา โดยการทดสอบที สำหรับตัวแปร อายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา และประสบการณ์

การทำงานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ

4. สรุปความคิดเห็นจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแรงงูใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการแจกแจงความถี่ และนำเสนอประกอบการอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและเปรียบเทียบแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องของนิสิตบัณฑิตศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา สถานภาพทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตบัณฑิตศึกษามีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีแรงงูใจในด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการพัฒนาตนเองระดับมาก ส่วนด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องนิสิต มีแรงงูใจอยู่ในระดับปานกลาง

2. นิสิตบัณฑิตศึกษาชายและนิสิตบัณฑิตศึกษาหญิงมีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีแรงงูใจ ด้านสังคมและด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

3. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุ 25-35 ปี มีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากกว่านิสิตที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงงูใจด้านการประกอบอาชีพ และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และนิสิตที่มีอายุ 25-35 ปี มีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมากกว่านิสิตที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุ 25-35 ปี มีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมากกว่านิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และนิสิตที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป

4. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

5. นิสิตบัณฑิตศึกษาภาคปกติและนิสิตภาคพิเศษ มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

6. นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาต้องการศึกษาในสถาบันที่มีคุณภาพ มีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ ทำให้นิสิตได้รับความรู้และนำความรู้ที่ได้รับกลับไปพัฒนาตนเองได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ผลการศึกษาพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษา มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐที่มีชื่อเสียงและเก่าแก่ มีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ และเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกคนให้มีความรู้คุณนักปราชญ์ และมีความประพฤติคุณผู้ทรงศีล ประสิทธิภาพความรู้ระดับสูงในสาขาต่างๆ ตามหลักสากล เพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรม อันเป็นมรดกของชาติ ส่งเสริมวิจัยค้นคว้าและศึกษาความรู้ระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เน้นมาตรฐานเชื่อถือได้ทั้งในและต่างประเทศ และให้บริการวิชาการในด้านต่างๆ นอกจากนี้อาจยังมีเหตุผลอื่นๆ เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีส่วนช่วยสร้างสรรค์ความเจริญแก่สังคม ความเป็นเลิศทางวิชาการ ดังที่ วิจิตร ศรีสอาน (2537 : 16) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบันต้องนำไปสู่มาตรฐานนานาชาติ การอุดมศึกษาไทยจะต้องเน้นความเป็นสากล ต้องสร้างคนให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทา ศรีสงทรัพย์ (2545 : 50) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 3 ด้าน คือด้านส่วนตัว ด้านการยอมรับของสังคม และด้านสถาบัน พบว่า ด้านสถาบันเป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาอยู่ใน

ระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพิกา หล่อหลอม (2546 : 72) ที่ศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเป็นเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านสังคม ผลการศึกษาพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการศึกษาจะทำให้ นิสิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนร่วมชั้น เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลรอบข้าง เป็นผู้ทันสมัยและได้รับการยกย่องจากบุคคลในสังคม นอกจากนี้ การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ยังเป็นการยกระดับสถานภาพทางสังคมให้สูงขึ้น เพิ่มความมั่นใจในการเข้าสังคมได้มากขึ้นและมีโอกาสได้เจอเพื่อนใหม่ๆ เพิ่มขึ้นและ ในปัจจุบันสังคมให้ความสำคัญกับการศึกษาค่อนข้างมาก เพราะการศึกษาจะทำให้บุคคลต่างๆ เกิดความรู้และก้าวทันสถานการณ์ต่างๆ เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงไปของสังคม สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (สุวิวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 103 ; อ้างอิงจาก Maslow. 1943 : unpagged) ที่อธิบายความต้องการของมนุษย์ในลำดับขั้นที่ 4 ว่า มนุษย์ต้องการได้รับการยกย่องนับถือในด้านความมีชื่อเสียงและเกียรติยศจากสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธฉิญา วิเชียร (2547 : 80) เกี่ยวกับเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาใน โครงการบริการวิชาการภายนอก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านบริบทของสังคมเป็นเหตุจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการประกอบอาชีพ ผลการศึกษาพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ก่อให้เกิดความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับคุณวุฒิตำแหน่งของตนเองให้สูงขึ้น ตลอดจนมีโอกาสในการเปลี่ยนอาชีพใหม่หลังจบการศึกษาคงที่ ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) กล่าวว่า เหตุจูงใจให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนนั้นเหตุจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุด และชัดเจนที่สุด เพราะต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพ และด้านความรู้เพื่อสามารถประกอบอาชีพได้ดี ได้รับการเพิ่มขึ้น เลื่อนตำแหน่งหรือเพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพิกา หล่อหลอม (2546 : 73) ที่ศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านการประกอบอาชีพเป็นเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธฉิญา วิเชียร (2547 : 81) เกี่ยวกับเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ในโครงการบริการวิชาการภายนอก มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม พบว่าด้านการประกอบอาชีพ เป็นเหตุจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาตนเอง ผลการศึกษาพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นิสิตมีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษาและอาชีพ ต้องการความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ต้องการได้รับความรู้และประสบการณ์ และต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐานของมาสโลว์ (Maslow, 1954 : 80) ที่อธิบายไว้ว่ามนุษย์มีความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับ และยกย่องว่าตนเองเป็นผู้มีความเก่งกล้าสามารถ มีคุณค่าเป็นคนสำคัญหรือต้องการที่จะแสดงออกว่าตนเหนือกว่าผู้อื่นเสมอและสอดคล้องกับทฤษฎี ERGของแอคเคเลอร์ (ชนินฐา วิเศษสาธิต และมุกดา ศรีรงค์, 2537 : 212 ; อ้างอิงจาก Adler, 1930 : unpagged) เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ที่ว่าความต้องการการพัฒนา (Growth Need) เกี่ยวข้องกับความปรารถนาที่จะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความมีอำนาจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ ไหวติ (2541 : 89) ที่ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2540 พบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทในด้านความสนใจของตนเองอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพิกา หล่อหลอม (2546 : 73) เรื่องเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านความสนใจของตนเองเป็นเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตที่ศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเชิงสถิติปัญหา มีความเป็นตัวของตัวเอง มีการยอมรับตนเองและผู้อื่น มีเหตุผล มีการยืดหยุ่นและสร้างสรรค์ มีความสามารถในการเรียนรู้อย่างดี มีความสามารถที่จะแสดงความคิดต่อการเปลี่ยนแปลง แนวความคิดเรื่องการเรียนก็เช่นกัน นิสิตมักจะตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตนเองโดยพิจารณาถึงความสำเร็จในอาชีพ ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามที่ตนต้องการ ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ ไหวติ (2541 : 89) ที่ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2540 พบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทในด้านการชักจูงจากบุคคลและสื่อโดยรวม นิสิตมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธินญา วิเชียร (2547 :

81) เกี่ยวกับเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในโครงการบริการวิชาการภายนอก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่น เป็นเหตุจูงใจในการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ หลักสูตรที่กำลังศึกษา สถานภาพทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการเปรียบเทียบดังนี้

2.1 นิสิตบัณฑิตศึกษาชายและหญิงมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้โดยนิสิตบัณฑิตศึกษาชายมีแรงจูงใจในการศึกษาต่ออยู่ในระดับมากกว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งความเด่นชัดอันเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลจะมีความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะในสังคมไทย เพศชายต้องเป็นผู้นำครอบครัว และต้องประสบความสำเร็จในอาชีพ และได้รับการยอมรับจากสังคม ดังที่ กันยา สุวรรณแสง (2533 : 161) กล่าวว่า ความแตกต่างในเรื่องเพศเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะ เจตคติ การแสดงพฤติกรรม ตลอดจนความสนใจของบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของมงคล ค่อยประเสริฐ (2539 : บทคัดย่อ) เรื่องแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) ในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพนิดา ไพโรจน์เพชรายุทธ (2545 : 74) เรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาโรงเรียนพาณิชย์การเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรวรรณ บุญโยประการ (2548 : 57) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลในการเข้าเรียนแพทย์ โดยวิธีสอบตรงของนักศึกษาแพทย์คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า เพศชายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนแพทย์ โดยวิธีสอบตรงทั้งนี้เนื่องจาก เพศชายมีอิสระ ได้รับอิสระจากผู้ปกครอง ทำให้มีความกล้าในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ค้นหาในสิ่งที่ทำหาย นำไปสู่ความพยายามในการเรียนรู้ต้องการเอาชนะซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สอดคล้องกับผู้ที่มีความสนใจสูง มีความกล้าในการตัดสินใจสอดคล้องกับผลการศึกษาของมอร์สเดนและสมาร์ท (อัมพร ณ สงขลา. 2539 : 82 ; อ้างอิงจาก Morstain and Smart : 1974 : 83-89) ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อผู้ใหญ่ของสหรัฐอเมริกาและพบว่านักศึกษาชายมีเหตุจูงใจ ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นสูง แต่นักศึกษาหญิงมาเรียนเพราะต้องการความรู้เป็นสำคัญ ทั้งนี้ อาจเพราะสมัยก่อนสังคมยกย่องเพศชาย ให้เป็นผู้นำ

จะต้องเป็นคนเก่งให้ความสำคัญต่อเพศชายมากกว่าเพศหญิง การพัฒนาหรือการศึกษาต่อของ นักศึกษาชาย จึงเป็นไปตามความต้องการของคนในสังคม หรือค่านิยมของคนในสังคม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสังคม กับด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง นิสิตบัณฑิตศึกษาชายและนิสิตบัณฑิตศึกษาหญิงมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิต บัณฑิตศึกษาชายมีแรงจูงใจในการศึกษาต่ออยู่ในระดับมากกว่านิสิตบัณฑิตศึกษาหญิง ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ธรรมชาติของมนุษย์เมื่อมีความมั่นคงและความปลอดภัยในการดำรงชีวิตไม่ว่าจะเป็นอาชีพ การงาน หรือฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคงแล้ว จากนั้นก็มีความต้องการในขั้นที่สูงขึ้นต่อไปเป็น พัฒนาการตามลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) ของมนุษย์ตามทฤษฎีแรงจูงใจ ของมาสโลว์ ซึ่งเมื่อมนุษย์มีความมั่นคงแล้ว จะมีพัฒนาการ ไปสู่ความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนเอง มีความสามารถ และได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น ดังที่มาสโลว์ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2544 : 160-161 ; อ้างอิงจาก Maslow, 1970 : unpagged) ได้อธิบายว่า มนุษย์มีความต้องการที่จะรู้สึกรับว่าตนเองมีคุณค่า (Esteem Need) ซึ่งประกอบด้วยความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมี ความสามารถ มีคุณค่าและมีเกียรติ ต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น โดยเฉพาะเพศชายซึ่งค่อนข้าง มีความปรารถนาในการประสบความสำเร็จในวิชาชีพของตน ดังที่ เบอเนต และ โคเฮน (อารี พันธัมณี, 2542 : 39 ; อ้างอิงจาก Bennett and Cohen, 1959 : unpagged) ได้ศึกษาถึงธรรมชาติของความแตกต่าง ระหว่างเพศชายและเพศหญิงและได้สรุปว่า เพศชาย มักคิดถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จให้เกิด ความสำเร็จส่วนตัว

ส่วนด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการพัฒนาตนเอง นิสิต บัณฑิตศึกษาชายและหญิงมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตบัณฑิตศึกษาชายและหญิงต่างก็มีความคิดเห็นว่า การศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีคณาจารย์ ที่มีความรู้ความสามารถและ เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มี ความรู้ ความสามารถและความประพฤติที่ดี ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้ นิสิตบัณฑิตศึกษาชาย และหญิงสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้เพื่อจะได้หางาน ง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตามด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการพัฒนาตนเอง ไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตบัณฑิตศึกษาชายและนิสิตบัณฑิตศึกษาหญิงต่างต้องการศึกษาต่อ ในสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพ ต้องการพัฒนาตนเองให้ทันกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ทั้งในด้านการพัฒนาอาชีพ ความรู้และในด้านการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับทฤษฎีของ

แอดเลอร์ (ขนิษฐา วิเศษสาร และมุกดา ศรียงค์. 2537 : 212 ; อ้างอิงจาก Adler. 1930 : unpagged) ที่ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ในด้านความต้องการพัฒนา (Growth Need) ว่าเกี่ยวข้องกับ ความปรารถนาที่จะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากการพัฒนา ความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความมีอำนาจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคล

2.2 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้โดยนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุ 25-35 ปี มีแรงจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากกว่านิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงานสูงกว่านิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุ 25-35 ปี และย่อมต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และมีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้นในอาชีพที่ตนทำอยู่ จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้ทำนิสิตที่มีอายุ 25-35 ปีมีแรงจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างจากนิสิตที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างจากนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และนิสิตที่มีอายุ 25-35 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และนิสิตที่มีอายุ 25-35 ปี ต่างอยู่ในช่วงของการพัฒนาตนเองและการเลื่อนตำแหน่ง ดังนั้นหากได้รับการศึกษาเพิ่มเติมจะทำให้ส่งผลต่อการปรับเลื่อนตำแหน่งหรือการแสวงหาอาชีพใหม่ได้ตามที่ตนเองประสงค์ซึ่งจะแตกต่างจากนิสิตที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป จะมีความมั่นคงในชีวิตการทำงาน ดังนั้นจึงมาทำการศึกษาเพื่อเป็นการเพิ่มทักษะความรู้ให้กับตนเอง ดังที่ปรูม นิคมานนท์ (2528 : 321) กล่าวว่า เหตุจูงใจให้ผู้ใหญ่เรียนเหตุหนึ่งคือ เหตุจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้นหรือวัยคนหนุ่มสาว เข้าเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และคาเนนวัลด์ (รุ่งทิวา ประสพสันต์. 2543 : 20 ; อ้างอิงจาก Darkenwald. 1982 : unpagged) ได้กล่าวถึงเหตุผลในการเรียนของผู้ใหญ่ว่า เพื่อปรับปรุงการทำงานหรือความก้าวหน้าในอาชีพและเพื่อเสริมสมรรถภาพหรือความพึงพอใจ

นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุ 25-35 ปี มีแรงจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างจากนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน

ด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุ 25-35 ปี อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งในวัยนี้จะเป็นวัยที่มีประสบการณ์การทำงานเพียงพอในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ พ่อแม่ ญาติหรือผู้บังคับบัญชา จะสนับสนุนให้มีการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มความก้าวหน้าทางด้านอาชีพซึ่งอาจแตกต่างจากนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ซึ่งเป็นวัยที่เพิ่งเริ่มจบการศึกษา และกำลังอยู่ในช่วงค้นหางานที่ตนเองถนัด ดังนั้น บุคคลที่เกี่ยวข้องอาจไม่ได้มีอิทธิพลมากนัก นอกจากนี้ ในช่วงวัยนี้เป็นช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เด็กจะมีความคิดและมีจุดยืนของตนเองมากกว่า ดังนั้นอิทธิพลของพ่อแม่ พี่น้อง และเพื่อนอาจจะลดน้อยลงไปก็ว่าได้ และสำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป วัยนี้จะเป็นวัยผู้ใหญ่ มีหน้าที่การงานมั่นคง สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ดังนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องอาจไม่ได้มีอิทธิพลในการให้ความสนับสนุนในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้นนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุ 25-35 ปี มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาแตกต่างจากนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป

นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาปัจจุบันมุ่งสร้างให้นิสิตรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ ซึ่งแตกต่างจากหลักสูตรสมัยก่อนที่เน้นให้นิสิตเป็นคนเชื่อฟัง ขยัน และเรียบร้อย ทำให้ค่านิยมการเลือกเรียนตามความต้องการของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองลดน้อยลง จึงเป็นเหตุผลให้นิสิตที่มีอายุ 25-35 ปี ซึ่งอยู่ในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างจากนิสิตที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และนิสิตที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ณิญา วิเชียร (2547 : 82) ที่ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในโครงการบริการวิชาการภายนอก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาโทที่มีอายุต่างกัน มีเหตุจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวม ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม และด้านการพัฒนาตนเอง ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ และเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกคนให้มีความรู้คู่คุณงามความดี และมีความประพฤติดีคู่คุณผู้ทรงศีล ประสิทธิภาพประสิทธิภาพ ระดับสูงในสาขาต่างๆ ตามหลักสากล เพื่อเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรม อันเป็นมรดกของชาติ ส่งเสริมวิจัยค้นคว้าและศึกษาความรู้ระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เน้นมาตรฐานเชื่อถือได้ทั้งในและต่างประเทศ และให้บริการวิชาการในด้านต่างๆ

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒยังมีส่วนช่วยสร้างสรรค์ความเจริญแก่สังคม ความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งชื่อเสียงของสถาบันก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นหลักประกันถึงคุณภาพของคน จึงอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้บัณฑิตศึกษาที่มีอายุต่างกันต่างก็ต้องการที่จะศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพราะเชื่อถือในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าจะสามารถช่วยพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเพื่อความเจริญก้าวหน้าในชีวิต และเป็นที่ยอมรับของสังคมได้

2.3 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตที่ศึกษาหลักสูตรต่างกัน มีความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับสูงเหมือนกัน ถึงแม้ว่านิสิตจะได้รับการศึกษาในหลักสูตรที่ต่างกัน แต่มีความสนใจเป้าหมายในอนาคตเช่นเดียวกัน จึงมีความสนใจ และต้องการมีความรู้และทักษะทางวิชาชีพ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากพื้นฐานความต้องการและความรู้ที่นึกคิดที่คล้ายคลึงกัน ดังที่ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) กล่าวว่า คนหนุ่มสาวเข้ามาศึกษา เพราะต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านอาชีพ และด้านความรู้ เพื่อจะได้หางานที่ตนเองชอบ ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพิกา หล่อหลอม (2546 : 75) เรื่องเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่เรียนวิชาเอกต่างกันมีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

2.4 นิสิตบัณฑิตศึกษาภาคปกติและนิสิตภาคพิเศษ มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ไม่ว่านิสิตจะเรียนในสถานภาพใด ย่อมต้องการความรู้ความสามารถสูงสุดเพื่อความก้าวหน้าในงานที่ทำอยู่ตามกำลังความสามารถที่ตนเองจะศึกษาได้ จะได้ยกระดับตนเองให้สูงขึ้นเป็นที่ยอมรับและให้ได้ปริญญาบัตร ตามความตั้งใจไว้ในระดับมหาบัณฑิต ฉะนั้นนิสิตภาคปกติและนิสิตภาคพิเศษจึงมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ดังที่อารี พันธุ์ณี (2542 : 181-182) กล่าวว่า การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น สิ่งของหรือเกียรติยศเงินเดือน ปริญญาบัตรความก้าวหน้า รางวัล ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมายจึงเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมสู่เป้าหมายนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองหล่อ นาคหอม (2535 : 92) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533-2534 พบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิต

วิชาเอกการบริหารการศึกษาของนิสิตภาคปกติและภาคพิเศษรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณราย ประสิทธิ์นราพันธุ์ (2547 : 92) ที่ศึกษาเหตุผลใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสถานภาพทางการศึกษาต่างกันมีเหตุผลใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.5 นิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และนิสิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว ถึงแม้จะมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน แต่อาจถือได้ว่าประสบความสำเร็จในการศึกษาและประกอบอาชีพในระดับหนึ่ง จึงมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพให้เจริญก้าวหน้า ดังที่ ขนิษฐา วิเศษสาธิตและมุกดา ศรียงค์ (2537 : 182) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motives) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ให้ดีและประสบความสำเร็จ และคาเนนวัลด์ (รุ่งทิพา ประสพสันต์. 2543 : 20 ; อ้างอิงจาก Darkenwald. 1982 : unpagged) ได้กล่าวถึงเหตุผลในการเรียนของผู้ใหญ่ว่า เพื่อปรับปรุงการทำงานหรือความก้าวหน้าในอาชีพและเพื่อเสริมสมรรถภาพหรือความพึงพอใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร ณ สงขลา (2539 : 80) ที่ศึกษาเหตุผลใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่า นักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญที่มีประสบการณ์ในด้านการทำงานต่างกัน มีเหตุผลใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพิกา หล่อหลอม (2546 : 77) ที่ศึกษาเหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจศึกษาโดยรวม ทุกด้านไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณราย ประสิทธิ์นราพันธุ์ (2547 : 91) ที่ศึกษาเหตุผลใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตระดับปริญญาโทที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีเหตุผลใจในการเลือกเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในภาพรวม 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านชื่อเสียงของสถาบัน มหาวิทยาลัยควรเน้นการเผยแพร่จุดเด่นในแง่ของความเป็นสถาบันการศึกษาที่เก่าแก่และการที่ได้รับความศรัทธาและเชื่อถือมานานนับตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งการใช้จุดเด่นของมหาวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายด้านการขยายการบริการทางการศึกษาในอนาคต และมหาวิทยาลัยควรพิจารณาทบทวนเกณฑ์การรับสมัครนิสิตให้มีความเหมาะสมมากขึ้น โดยยังคงมาตรฐานทางการศึกษาไว้ นอกจากนี้ คณาจารย์จะต้องทุ่มเทและใช้เวลาดูแลเอาใจใส่นิสิตศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอน และเปิดสอนหลักสูตรใหม่ๆ ที่ตลาดแรงงานต้องการ เพื่อเป็นการจูงใจให้นิสิตเข้ามาศึกษาในสถาบัน
2. ด้านสังคม กระบวนการเรียนการสอนควรจะสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน โดยเน้นทางวิชาชีพ ที่ทำให้นิสิตมีโอกาสประกอบอาชีพที่ตนชอบ มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นที่ยอมรับของสังคม
3. ด้านการประกอบอาชีพ มหาวิทยาลัยควรมีการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาโดยมุ่งเน้นให้นิสิตมีประสบการณ์โดยการฝึกปฏิบัติงานมากขึ้น เพื่อช่วยให้นิสิตมีเป้าหมายในการประกอบอาชีพ และประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ
4. ด้านการพัฒนาตนเอง คณาจารย์ควรจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของนิสิต โดยคำนึงว่าเนื้อหาวิชานั้นๆ นิสิตสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ในการทำงานหรือการประกอบอาชีพเพื่อให้นิสิตได้มีการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
5. ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง สถาบันควรมีการประชาสัมพันธ์ควบคู่ไปกับการปรับปรุงหลักสูตรให้น่าสนใจ เพื่อเป็นจุดเด่นในการดึงดูดบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนิสิตเห็นว่าสถาบันมีความน่าเชื่อถือ ทันสมัย และมีโอกาสก้าวหน้าหลังจบการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและนำผลวิจัยมาเปรียบเทียบกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ของมหาวิทยาลัยอื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาและวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการติดตามผล ความคาดหวังของนิสิตที่จะได้รับ ก่อนเข้าศึกษาและหลังจากจบการศึกษาแล้ว และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์กับ ชีวิตประจำวันและงานที่ตนทำอยู่ได้หรือไม่

3. ควรศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีเคศา.
- กฤษมันต์ วัฒนารงค์. (2541, กุมภาพันธ์). " การประกันคุณภาพวิชาการบัณฑิตศึกษา",
วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 8(1) : 18-21.
- ✓ กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนนิยมวิทยา(แผนกการพิมพ์).
- กันยา สุวรรณแสง. (2533). การพัฒนามุคตภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ : บำรุงสาสน์.
- ก้องเกียรติ โอภาสวงการ. (2534). กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในธุรกิจส่วนตัว. กรุงเทพฯ :
ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- กิติ ตย์คานนท์. (2532). นักบริหารทันสมัย. กรุงเทพฯ : บัณฑิตบุปผา.
- ขนิษฐา วิเศษสาร;และมุกดา ศรีรงค์. (2537). จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ. กรุงเทพฯ :
โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.
- ✓ จันทร ชุ่มเมืองปัก. (2546). แรงจูงใจและการจูงใจสร้างปาฏิหาริย์. กรุงเทพฯ : คอกลู้อ้า.
- จิรชน ตั้งเจริญสมุทร. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาคือในระดับที่สูงขึ้น
ของพนักงานโรงพยาบาลเมืองสมุทร จังหวัดสมุทรปราการ. สารนิพนธ์ ศ.ม.
(เศรษฐศาสตร์การศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิราภรณ์ ไหวดี. (2541). แรงจูงใจในการศึกษาคือระดับปริญญาโท ของนิสิตมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ปีการศึกษา 2540. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2540). บนเส้นทางอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชนิดา เพชรทองคำ. (2542). การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการศึกษาคือระดับปริญญาโท
ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร
- ณัฐชา ศรีมุข. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนผู้สมัครเข้าเรียนระดับปริญญาโทใน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

- ✓ ถวิล เกื้อกูลวงศ์. (2528). *การจงใจเพื่อผลงาน*. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตสนามจันทร์.
- ✓ ถวิล ธาราโกชนและศรีณย์ คำริสุข. (2545). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- ทพวงมหาวิทยาลัย. (2545). *รายงานประจำปี*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งเอนด์
พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ทองหล่อ นาคหอม. (2535). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิต วิชาเอกการ
บริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533-2534*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2526, ตุลาคม-ธันวาคม). เรียนเพื่ออะไร. *วิทยจารย์*. 81(4) :
32-34.
- นันทา ศรีสังทรัพย์. (2545). *แรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาเอกธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับ
ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นพคุณ ศิริวรรณและคณะ. (2539). *รายงานการวิจัยความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาและ
การฝึกอบรมเพิ่มเติมของอาจารย์เกษตร ในหน่วยงานหรือสถานศึกษา สังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยของภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ✓ บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ. (2526). *การวัดบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2542). *รายงานประจำปี*. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2543). *ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2543*. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.
- ปฐม นิคมานนท์. (2528). *การศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร.
- ปิ่น มาลากุล. (2518). *การศึกษาปริทัศน์*. ม.ป.ท.
- ปราณี रामสูตร. (2527). *จิตวิทยาการศึกษา: ศึกษา 122*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
วิทยาลัยครูธนบุรี.
- เปรมชัย สโรบล. (2542). *เหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียน
เตรียมทหาร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

- ผ่องศรี วาณิชย์สุวงศ์. (2546 กันยายน-ธันวาคม). "องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในระดับมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์", *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์* 9(3) : 257-274.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2526,มกราคม). " การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน", *วารสารการศึกษาแห่งชาติ* 17(2) : 13.
- พจนาศ กาญจนสุนทร. (2547). *การศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร*
- พนิดา ไพโรจน์เพชรราช. (2545). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงของนักศึกษาโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร*
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2533). *ระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.*
- พรรณราย ประสิทธิ์ราพันธุ์. (2547). *ศึกษาเหตุจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พัญญา วิเชียร. (2547). *เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในโครงการบริการวิชาการภายนอก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ไพฑูรย์ สีนารถณ์. (2526). *พูดเรื่องอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- _____. (2542). *เพื่อความเข้าใจในสาระและกระบวนการของการอุดมศึกษารวมบทความและบทบรรยาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ไพศาล ไกรสิทธิ์. (2535). *วัฒนธรรมการทำงานของคนไทย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเทคนิคกรุงเทพ.*
- _____. (2541). *การศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง.*

- ภัทรวรรณ บุญโยประการ. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนแพทย์โดยวิธี
สอบตรงของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- มงคล ค่อยประเสริฐ. (2539). แรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปอ.) ในจังหวัดอุทัยธานี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มลิวัลย์ รุทา. (2546). ทักษะต่อสภาวะการทำงานของบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2540). 48 ปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2545). รายงานประจำปี. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2545). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- รังสรรค์ แสงสุขและคณะ. (2544, กรกฎาคม-ธันวาคม). " เหตุจูงใจในการศึกษาคณะระดับ
บัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง " ,วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 4(2) : 16.
- รุ่งทิพา ประสพสันต์. (2543). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในสาขาจิตวิทยา
การศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ในบัณฑิตวิทยาลัย ของสถาบันการศึกษาของรัฐ.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
สุวีริยาสาส์น.
- ถาว์ถัย มุงพิพัฒน์พงศ์. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาคณะระดับปริญญา
โทหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขา
พยาบาลศาสตร คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. ปรินิพนธ์
นิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- วิจิตร ศรีธำณ. (2537, พฤศจิกายน). "แนวโน้มการอุดมศึกษาไทยในอนาคต," จุลสารสมาคม
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 4(ฉบับพิเศษ) : 16.

- วิชัย ตันศิริ. (2544). โหม่นน้ำการศึกษาไทยในอนาคต แนวคิดสำคัญของการปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย. (2544). แรงงูใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ศรินทิพย์ พงษ์สาวัด. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงงูใจในการเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีสอบตรงของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ศิริรัตน์ อักษร. (2517,สิงหาคม-กันยายน). "อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อการเลือกอาชีพ", วารสารแนะแนว. 8(34) : 6-12
- สินิทธา สุขสวัสดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปิยะนุช ชันสาครกิตติ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2547
- สมชัย เจนจตุรงค์. (2542). แรงงูใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สิริมาศ หมวดเมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปิยะนุช ชันสาครกิตติ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2547
- สุชา จันทรเฒ. (2536). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ บำรุงสุข. (2545). ผ่าทางตันปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- สุทิน นพเกต. (2524,พฤษภาคม). “เด็กแห่เรียนปริญญาโทไม่ใช่ว่าแพ้ชั้น แต่เป็นการหาความก้าวหน้าได้ตัว”. วารสารวิจัยกร .10(158) : 18.
- สุรวุฒิ ปัดไรสง. (2540,กันยายน). “การสร้างองค์ความรู้ ศึกษาจากปริญญานิพนธ์ มหาบัณฑิตภาคพิเศษมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2535-2538”, วารสารบัณฑิตศึกษา. 1(1) : 27-28.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2533). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2534,ตุลาคม-พฤศจิกายน)." ระบบการศึกษา",
วารสารการศึกษาแห่งชาติ . 26 (8): 42-49.

_____. (2544). *แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา*
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิ.ที.ซี.
 คอมมิวนิเคชั่น.

อุบล เรียงสุวรรณ. (2538). *ระบบการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อังสนา สารเชวตร. (2547). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนในคณะครุศาสตร์*
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษมกรุงเทพมหานคร.ปริญญาานิพนธ์
กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 ถ่ายเอกสาร

อัมพร ณ สงขลา. (2539).*เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษานิพนธ์ไท*
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

อัมพิกา หล่อหลอม. (2546). *เหตุผลของนิสิตในการตัดสินใจศึกษาหลักสูตรธุรกิจมหาบัณฑิต*
ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

อดุลย์ วิริยเวชกุล. (2541). *ดัชนีบ่งชี้คุณภาพบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ :
 พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด.

อารี พันธุ์มณี. (2542). *จิตวิทยาการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เลิฟ แอนด์ เฟรส.

_____. (2542). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ.

Good,Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw Hill Book,

Hilgard,Ernest R. (1983). *Introduction to Psychology*. New York : Harcourt Brance and
 World Inc.

Maslow, A H. (1954). *Motivation and Personality in the Classroom*. New York : Harper &
 Brothers.

Yamane, Taro. (1970). *Statistics : An Introductory Analysis*. Tokyo : Harper International
 Edition.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/5561

วันที่ ๒๗ กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรณพ โพธิ์สุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศร 0519.12/5560

วันที่ ๘๗ กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขออนุมัติเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรณพ โพธิ์สุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติให้ ไปรศพิจารณาให้ นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/555๙

วันที่ ๑7 กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตออกรายการวิทยุ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรอนพ โพธิสุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 คอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตออกรายการ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชษฐกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/55๕4

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรณพ โพธิสุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/ร.ร.๖๖

วันที่ ๑๙ กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขออนุมัติเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรถพร โพธิสุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/๕๕๔๕

วันที่ ๒๗ กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรณพ โพธิสุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 คอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/5563

วันที่ ๖๗ กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรณพ โพธิสุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 คอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศบ 0519.12/ร.ร.๒๒

วันที่ ๑๙ กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรณพ โพธิ์สุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ รองศาสตราจารย์ ดร.คุณกวี โยเหลา
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สังกัด สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังฉรา วัฒนานรงค์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สังกัด สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ชื่อ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกฤตฤ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ชื่อ อาจารย์ ดร.ราชนัย บุญขริมา
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศบ 0519.12/1/359

วันที่ 18 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรณพ โพธิสุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนารงค์ และ รองศาสตราจารย์คุณิ โยเหลา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามแรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/1136๐

วันที่ 1๙ พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

 เนื่องด้วย นางสาวปิยะนุช ขันสาครกิตติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรณพ โพธิสุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ราชนันท์ บุญทิมา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวปิยะนุช ขันสาครกิตติ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย. มสว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/11.556

วันที่ 17 พฤศจิกายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และ อาจารย์อรรณพ โพธิ์สุข เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์จรัสวรรณ สกุลฤดี และ อาจารย์สุวพร ตั้งสมรพงษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามแรงจูงใจในการศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญลิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงงูใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงงูใจของนิสิตในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการตอบคำถามไม่มีข้อใดถูกหรือผิด ขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านให้มากที่สุด คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านชื่อเสียงสถาบัน ด้านสังคม

ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาทุกท่านกรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่แท้จริงและ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

นางสาวปิยะนุช ชันสาครกิตติ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนิสิต เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย X ลงใน ○

1. เพศ

- ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

- ☐ ต่ำกว่า 25 ปี
☐ 25-35 ปี
☐ มากกว่า 35 ปีขึ้นไป

3. หลักสูตรที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท

- ☐ การศึกษามหาบัณฑิต
☐ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
☐ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
☐ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
☐ วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
☐ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
☐ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

4. สถานภาพทางการศึกษา

- ☐ นิสิตภาคปกติ
☐ นิสิตภาคพิเศษ

5. ประสบการณ์การทำงาน

- ☐ ไม่มีประสบการณ์
☐ น้อยกว่า 3 ปี
☐ ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถาม แล้วพิจารณาว่าแต่ละข้อเป็นเหตุผลที่ทำให้ท่าน
ตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมากน้อยเพียงใด ขอให้ท่าน
เขียนเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

แรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา	ระดับของแรงงูใจ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
เหตุผลต่อไปนี้ ท่านเห็นว่าข้อใดเป็นแรงงูใจให้ท่านเข้าศึกษา ต่อระดับบัณฑิตศึกษา มากน้อยเพียงใด					
ด้านสถาบัน					
1. มหาวิทยาลัยมีบทบาทต่อการพัฒนาการศึกษาระดับชาติ.....					
2. ความภูมิใจในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย.....					
3. มหาวิทยาลัยมีมาตรฐานทางการศึกษา.....					
4. ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จัก.....					
5. สาขาที่เลือกศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ.....					
6. อาจารย์มีความรู้ความสามารถและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ....					
7. สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเอื้อต่อการเรียนรู้.....					
8. มีความผูกพันเป็นส่วนตัวกับมหาวิทยาลัย.....					
9. มีความสะดวกในการเดินทางมาศึกษา.....					
ด้านสังคม					
10. ต้องการเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลรอบข้าง.....					
11. ต้องการได้รับการยกย่องจากคนในสังคม.....					
12. ต้องการยกระดับสถานภาพทางสังคมให้สูงขึ้น.....					
13. มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนร่วมชั้น.....					
14. มีโอกาสพบปะบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงสังคม.....					
15. มีโอกาสเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในวงสังคม.....					
16. ต้องการแสดงให้เห็นว่าตนเองก็สามารถ ศึกษาต่อได้.....					
17. เพิ่มความมั่นใจในการเข้าสังคม.....					
18. สร้างชื่อเสียงให้แก่วงศ์ตระกูล.....					
19. ทำให้มีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น.....					

แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา	ระดับของแรงจูงใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสังคม (ต่อ)					
20. ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม.....					
21. ทำให้เป็นผู้ทันสมัย.....					
22. ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสังคม.....					
23. ต้องการเรียนต่อในระดับสูง เนื่องจากเพื่อนรุ่นเดียวกันศึกษาต่อ.....					
ด้านการประกอบอาชีพ					
24. ต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาวิชาชีพ.....					
25. ต้องการเลื่อนตำแหน่งในอาชีพการงาน.....					
26. มีโอกาสได้รับการปรับวุฒิและตำแหน่งให้สูงขึ้น.....					
27. ต้องการนำวุฒิมาปรับเงินเดือน.....					
28. เมื่อจบการศึกษาแล้วจะมีความก้าวหน้าได้ดีกว่า.....					
29. อาจมีการเปลี่ยนอาชีพใหม่เมื่อจบการศึกษา.....					
30. สาขาที่ศึกษาเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน.....					
31. สามารถหางานทำได้ง่าย.....					
32. มีโอกาสเสนอขอเงินเดือนจากบริษัทที่สมัครงานได้สูงขึ้น.....					
33. ต้องการหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพอิสระ.....					
34. เนื้อหาสาระที่เรียนสอดคล้องกับลักษณะงานที่ทำ.....					
35. หลังจบการศึกษาแล้วจะทำให้หน่วยงานเห็นคุณค่าทำให้มีความมั่นคงในอาชีพการงานและได้เลื่อนระดับไปสู่หัวหน้างานหรือผู้บริหาร.....					
36. เป็นบันไดในการก้าวสู่ความสำเร็จในอาชีพ.....					
37. ไม่ต้องการอยู่ได้บังคับบัญชาผู้อื่น.....					

แรงงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา	ระดับของแรงงใจ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านการพัฒนาตนเอง					
38. ต้องการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ.....					
39. ต้องการพัฒนาตนเองให้ก้าวทันสังคมปัจจุบัน.....					
40. ต้องการเพิ่มวุฒิทางการศึกษา.....					
41. ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น.....					
42. ต้องการเพิ่มพูนความรู้ของตนเอง.....					
43. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์.....					
44. สาขาวิชาที่เลือกเรียนตรงกับความถนัดและความสนใจ.....					
45. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น.....					
46. สร้างความมั่นใจให้แก่ตนเอง.....					
47. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในด้านการงาน และการดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นระบบ.....					
48. เพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง.....					
ด้านการทำความเข้าใจความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง					
49. บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองสนับสนุนให้เข้าศึกษา.....					
50. ผู้บังคับบัญชาแนะนำให้เข้าศึกษา.....					
51. หน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุนให้เข้าศึกษา.....					
52. สอบชิงทุนของหน่วยงานต้นสังกัดของตนเองได้.....					
53.ญาติพี่น้องสนับสนุนให้เข้าศึกษา.....					
54. เพื่อนหรือคนสนิทชักชวนให้เข้ามาศึกษาต่อ.....					
55. ต้องการศึกษาคู่ตามเพื่อนหรือคนรู้จัก.....					
56. อาจารย์ที่เคยสอนในระดับปริญญาตรีแนะนำให้เข้าศึกษา.....					
57. ผู้ที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพแนะนำให้เข้ามาศึกษา.....					

ตอนที่ 3 แรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ขอให้ท่านโปรดเสนอความคิดเห็นของท่าน ว่าท่านมีแรงงูใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

ด้านชื่อเสียงของสถาบัน เป็นการถามความคิดเห็นหรือสิ่งที่ท่านได้ทราบเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและทำให้ท่านตัดสินใจศึกษาต่อ

ด้านสังคม เป็นการถามสภาวะแวดล้อมทางสังคมที่เป็นแรงงูใจให้ท่านเข้ามาศึกษาต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ด้านการประกอบอาชีพ เป็นการสอบถามว่าท่านมีความคาดหวังหรือมีแรงงูใจใคบ้างเกี่ยวกับอาชีพ ที่ทำให้ท่านศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ด้านการพัฒนาตนเอง เป็นการสอบถามว่า ท่านคาดหวังหรือมีแรงงูใจใคบ้างที่ต้องการพัฒนาตนเองและทำให้ท่านศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ด้านการทำความเข้าใจของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นการสอบถามว่า การที่ท่านตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ท่านตัดสินใจแต่ผู้เดียวหรือมีผู้ให้คำแนะนำส่งเสริมสนับสนุนในการศึกษาต่อ

1. ด้านชื่อเสียงของสถาบัน

.....

.....

.....

.....

2. ด้านสังคม

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการประกอบอาชีพ

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการพัฒนาตนเอง

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการทำความดีของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

6. อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.929
2. ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
	ด้านข้อเชิงสถาบัน
1	3.842
2	4.489
3	5.196
4	2.016
5	2.385
6	3.827
7	3.326
8	2.529
9	0.607
	ด้านสังคม
10	3.086
11	2.925
12	2.814
13	3.382
14	3.086
15	3.103
16	2.754
17	2.963
18	2.196
19	2.741
20	4.477
21	3.608
22	4.797
23	2.452

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
	ด้านการประกอบอาชีพ
24	3.111
25	2.449
26	3.597
27	2.634
28	3.536
29	1.126
30	3.222
31	1.730
32	1.668
33	2.226
34	1.719
35	4.227
36	3.919
37	3.868
	ด้านการพัฒนาตนเอง
38	5.779
39	5.716
40	3.928
41	2.258
42	3.833
43	2.191
44	4.204
45	5.253
46	4.654
47	3.656
48	6.72

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
	ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
49	1.148
50	1.396
51	0.975
52	1.093
53	1.721
54	2.125
55	1.936
56	2.562
57	3.089

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวปิยะนุช จันสาครกิตติ
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 13 ตุลาคม 2520
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	293/109 ซ.ประชาชื่น 8 บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2538	มัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนสตรีรัตนบุรี
พ.ศ.2542	มนุษยศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก วรรณคดีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ.2548	การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ